

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (pierwsza izba)

z dnia 17 lutego 2017 r.¹

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa — Środki ograniczające podjęte wobec Iranu w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu broni jądrowej — Zamrożenie środków finansowych — Zarzut niezgodności z prawem — Podstawa prawna — Nadużycie władzy — Prawo do obrony — Uzasadnione oczekiwania — Pewność prawa — Ne bis in idem — Powaga rzeczy osądzonej — Proporcjonalność — Oczywisty błąd w ocenie — Prawa podstawowe

W sprawach połączonych T-14/14 i T-87/14

Islamic Republic of Iran Shipping Lines, z siedzibą w Teheranie (Iran), oraz inne skarżące, których nazwy wymieniono w załączniku, reprezentowane przez F. Randolpha, QC, P. Pantelisa, solicitor, M. Lester, barrister, i M. Taher, solicitor,

strona skarżąca,

przeciwko

Radzie Unii Europejskiej, reprezentowanej przez M. Bishopa oraz V. Piessevaux, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez

Komisję Europejską, reprezentowaną przez D. Gauci i T. Scharfa, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient w sprawie T-87/14,

mającej za przedmiot, w sprawie T-14/14, żądanie oparte na art. 263 TFUE i zmierzające do stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2013/497/WPZiB z dnia 10 października 2013 r. zmieniającej decyzję 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 272, s. 46) i rozporządzenia Rady (UE) nr 971/2013 z dnia 10 października 2013 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 267/2012 w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 272, s. 1) w zakresie, w jakim akty te dotyczą skarżących, oraz, w sprawie T-87/14, po pierwsze, żądanie oparte na art. 277 TFUE i zmierzające do stwierdzenia niemożności stosowania decyzji 2013/497 oraz rozporządzenia nr 971/2013, oraz po drugie, żądanie oparte na art. 263 TFUE i zmierzające do stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2013/685/WPZiB z dnia 26 listopada 2013 r. zmieniającej decyzję 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 316, s. 46) i rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 1203/2013 z dnia 26 listopada 2013 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (UE) nr 267/2012 w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 316, s. 1) w zakresie, w jakim akty te dotyczą skarżących,

¹ — Język postępowania: angielski.

SĄD (pierwsza izba),

w składzie: H. Kanninen, prezes, I. Pelikánová (sprawozdawca) i E. Buttigieg, sędziowie,

sekretarz: L. Grzegorzczak, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 lipca 2016 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

- 1 Skarżące, Islamic Republic of Iran Shipping Lines (zwane dalej „IRISL”), to jest linie żeglugowe Islamskiej Republiki Iranu, a także dziesięć innych podmiotów, których nazwy figurują w załączniku, są spółkami irańskimi, z wyjątkiem IRISL Europe GmbH, która jest spółką niemiecką. Wszystkie one działają w sektorze transportu morskiego.
- 2 Niniejsze sprawy wpisują się w ramy środków ograniczających, ustanowionych w celu wywarcia nacisku na Islamską Republikę Iranu, aby zakończyła ona działania stwarzające zagrożenie rozprzestrzeniania broni jądrowej i działania związane z rozwojem systemów przenoszenia broni jądrowej (zwane dalej „rozprzestrzenianiem broni jądrowej”).
- 3 W dniu 26 lipca 2010 r. nazwy skarżących zostały umieszczone w wykazie zawartym w załączniku II do decyzji Rady 2010/413/WPZiB z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającej wspólne stanowisko 2007/140/WPZiB (Dz.U. 2010, L 195, s. 39).
- 4 W konsekwencji nazwy skarżących zostały również umieszczone w wykazie znajdującym się w załączniku V do rozporządzenia Rady (WE) nr 423/2007 z dnia 19 kwietnia 2007 r. dotyczącego środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2007, L 103, s. 1) na mocy rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 668/2010 z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie wdrożenia art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 423/2007 (Dz.U. 2010, L 195, s. 25).
- 5 Umieszczenie nazwy IRISL w wykazie zawartym w załączniku II do decyzji 2010/413 opierało się na następujących powodach, co do zasady identycznych z powodami przyjętymi w załączniku V do rozporządzenia nr 423/2007:

„Zaangażowane w transport ładunków wojskowych, w tym zakazanych ładunków z Iranu. Trzy takie incydenty, stanowiące jawne naruszenie zakazu, zgłoszono komitetowi ds. sankcji wobec Iranu działającemu w ramach Rady Bezpieczeństwa ONZ. Związek z proliferacją polega na tym, że Rada Bezpieczeństwa ONZ – w rezolucji 1803 i 1929 – wezwała państwa do przeprowadzania inspekcji na statkach IRISL, jeżeli istnieją uzasadnione powody, by przypuszczać, że transportują one zakazane towary”.
- 6 Umieszczenie nazw pozostałych skarżących było uzasadnione faktem, że chodziło o spółki należące do IRISL lub przez nie kontrolowane, lub działające w ich imieniu.
- 7 Rozporządzenie nr 423/2007 zostało uchylone rozporządzeniem Rady (UE) nr 961/2010 z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2010, L 281, s. 1), a rozporządzenie nr 961/2010 zostało następnie uchylone rozporządzeniem Rady (UE) nr 267/2012

z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2012, L 88, s. 1). Nazwy skarżących zostały ujęte w wykazie znajdującym się w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012, a powody umieszczenia w wykazie nie zostały zmienione.

- 8 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 października 2010 r. skarżące wniosły skargę zmierzającą do stwierdzenia nieważności umieszczenia ich nazw w wykazach zawartych w załączniku II do decyzji 2010/413 i w załączniku V do rozporządzenia nr 423/2007. W trakcie postępowania dostosowały one swoje żądania, domagając się w szczególności stwierdzenia nieważności umieszczenia ich nazw w wykazie zawartym w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012.
- 9 Wyrokiem z dnia 16 września 2014 r., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i in./Rada (T-489/10, zwanym dalej „wyrokiem IRISL”, EU:T:2013:453), Sąd uwzględnił skargę skarżących.
- 10 Po pierwsze, Sąd stwierdził, że Rada Unii Europejskiej nie uzasadniła w sposób zgodny z wymogami prawa swego twierdzenia, że IRISL wspierał osobę, podmiot lub organ wymienione w wykazie w naruszaniu przepisów odnoszących uregulowań Unii i mających zastosowanie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych (zwanej dalej „Radą Bezpieczeństwa”) w rozumieniu art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413, art. 16 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 961/2010 oraz art. 23 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012. Po drugie, zdaniem Sądu Rada nie wykazała, że dokonując trzykrotnie transportu sprzętu wojskowego z naruszeniem zakazu przewidzianego w ust. 5 rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa, IRISL wspierał rozprzestrzenianie broni jądrowej w rozumieniu art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413, art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 423/2007, art. 16 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 961/2010 oraz art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 267/2012. Po trzecie, Sąd uznał, że nawet przy założeniu, iż skarżące inne niż IRISL rzeczywiście należały do IRISL lub były przez niego kontrolowane, lub działały w jego imieniu, fakt ten nie uzasadniał przyjęcia i utrzymania skierowanych przeciwko nim środków ograniczających, skoro nie zostało w sposób skuteczny uznane, że IRISL wspierał rozprzestrzenianie broni jądrowej.
- 11 Decyzją 2013/497/WPZiB z dnia 10 października 2013 r. zmieniającą decyzję 2010/413 (Dz.U. 2013, L 272, s. 46) Rada zastąpiła art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 w następujący sposób, przewidując zamrożenie środków finansowych niżej wymienionych osób i podmiotów:

„[O]soby lub podmioty niewymienione w załączniku I, które są zaangażowane w irańskie działania wrażliwe z punktu widzenia rozprzestrzeniania materiałów jądrowych lub opracowywania systemów przenoszenia broni jądrowej, bezpośrednio powiązane z takimi działaniami lub zapewniają wsparcie dla takich działań, w tym przez udział w nabywaniu zakazanych produktów, towarów, sprzętu, materiałów i technologii, lub osoby lub podmioty działające w ich imieniu lub pod ich kierownictwem, lub podmioty należące do nich lub przez nie kontrolowane, w tym w sposób nielegalny, lub osoby i podmioty, które obeszły lub naruszyły, lub pomagały wskazanym osobom lub podmiotom w obejściu lub naruszaniu postanowień rezolucji 1737 (2006) [Rady Bezpieczeństwa], 1747 (2007) [Rady Bezpieczeństwa], 1803 (2008) [Rady Bezpieczeństwa] i 1929 (2010) [Rady Bezpieczeństwa] lub niniejszej decyzji, a także członkowie i podmioty [Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej (IRGC)] i IRISL oraz podmioty do nich należące lub przez nie kontrolowane lub osoby i podmioty działające w ich imieniu lub osoby i podmioty zapewniające ubezpieczenie lub inne istotne usługi IRGC i IRISL, lub podmiotom do nich należącym lub przez nie kontrolowanym lub działającym w ich imieniu, wymienione w załączniku II”.

- 12 W konsekwencji rozporządzeniem (UE) 2013/971 z dnia 10 października 2013 r. zmieniającym rozporządzenie nr 267/2012 (Dz.U. 2013, L 272, s. 1) Rada zastąpiła art. 23 ust 2 lit. b) i e) rozporządzenia nr 267/2012 w następujący sposób, przewidując zamrożenie środków finansowych osób i podmiotów i organów uznanych za:
- „b) osoby fizyczne lub prawne, podmioty lub organy, które obeszły lub naruszyły, lub pomagały wymienionym w wykazie osobom, podmiotom lub organom w obejściu lub naruszeniu przepisów niniejszego rozporządzenia, decyzji [2010/413] lub rezolucji [1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i 1929 (2010) Rady Bezpieczeństwa];
- [...]
- e) osoby prawne, podmioty lub organy należące do linii żeglugowych Islamskiej Republiki Iranu (IRISL) lub kontrolowane przez IRISL, lub osoby fizyczne bądź prawne, podmioty lub organy działające w ich imieniu, lub osoby fizyczne bądź prawne, podmioty lub organy zapewniające ubezpieczenie lub inne istotne usługi IRISL, lub podmiotom do nich należącym lub przez nie kontrolowanym lub działającym w ich imieniu”.
- 13 W piśmie z dnia 22 października 2013 r. Rada poinformowała IRISL, że w jej przekonaniu zajmował się on transportem z Iranu materiałów powiązanych z bronią, co narusza pkt 5 rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa, i że w związku z tym spełniał on kryterium przewidziane w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i w art. 23 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012, dotyczące osób i podmiotów dopuszczających się naruszenia lub obejścia określonych rezolucji Rady Bezpieczeństwa. Powiadomiła go zatem o swoim zamiarze ponownego umieszczenia jego nazwy w zawartych w załączniku II do decyzji 2010/413 i w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012 wykazach osób i podmiotów objętych środkami ograniczającymi (zwanymi dalej „spornymi wykazami”).
- 14 W pismach datowanych na dzień 22 i 30 października 2013 r. Rada poinformowała każdą ze skarżących, że jej zdaniem spełniały one kryteria przewidziane w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i w art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012, dotyczące podmiotów należących do IRISL lub przez niego kontrolowanych, lub działających w jego imieniu, lub zapewniających mu istotne usługi (zwane dalej „kryteriami dotyczącymi podmiotów związanych z IRISL”). Powiadomiła je zatem o swoim zamiarze ponownego umieszczenia ich nazw w spornych wykazach.
- 15 Pismem z dnia 15 listopada 2013 r. IRISL odpowiedział Radzie, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), ponowne umieszczenie jego nazwy w spornych wykazach na podstawie tych samych twierdzeń faktycznych będzie niezgodne z prawem. Podkreślił on, iż przedstawił dowód na to, że nigdy nie był zaangażowany w rozprzestrzenianie broni jądrowej oraz że nie był załadowcą, lecz przewoźnikiem, a zatem nie miał świadomości, co było transportowanie jego statkami, i nie mógł być za to odpowiedzialny. Zwrócił się do Rady o przekazanie mu informacji i dokumentów, na których opierała się decyzja o ponownym umieszczeniu w wykazach.
- 16 Pismami z dnia 15 i 19 listopada 2013 r. każda z pozostałych skarżących odpowiedziała Radzie i wskazała powody, dla których uważa, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), ponowne umieszczenie jej nazwy w spornych wykazach będzie niezgodne z prawem. Skarżące zwróciły się do Rady o przekazanie im informacji i dowodów, na których opierała się decyzja o ponownym umieszczeniu w wykazach.
- 17 Decyzją Rady 2013/685/WPZiB z dnia 26 listopada 2013 r. zmieniającą decyzję 2010/413 (Dz.U. 2013, L 316, s. 46) nazwy skarżących zostały ponownie umieszczone w wykazie zawartym w załączniku II do decyzji 2010/413.

- 18 W konsekwencji rozporządzeniem wykonawczym (UE) nr 1203/2013 z dnia 26 listopada 2013 r. dotyczącym wykonania rozporządzenia nr 267/2012 (Dz.U. 2013, L 316, s. 1) nazwy skarżących zostały ponownie umieszczone w wykazie zawartym w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012.
- 19 Ponowne umieszczenie nazwy IRISL w spornych wykazach opierało się na następującym powodzie:
- „IRISL zajmował[...] się przekazywaniem z Iranu materiałów powiązanych z bronią, co narusza pkt 5 rezolucji 1747 (2007) [Rady Bezpieczeństwa]. Trzy konkretne naruszenia zgłoszono komitetowi [Rady Bezpieczeństwa] ds. sankcji przeciwko Iranowi w 2009 roku”.
- 20 Umieszczenie nazw pozostałych skarżących w spornych wykazach opierało się na następujących powodach:
- w odniesieniu do Hafize Darya Shipping Co.: „[Hafize Darya Shipping Lines (HDSL)] przejęła, jako właściciel rzeczywisty, część statków należących do [IRISL]. HDSL działa zatem w imieniu IRISL”;
  - w odniesieniu do Khazar Sea Shipping Lines Co.: „Khazar Shipping Lines jest własnością IRISL”;
  - w odniesieniu do IRISL Europe: „IRISL Europe GmbH (Hamburg) jest własnością IRISL”;
  - w odniesieniu do Qeshm Marine Services & Engineering Co., dawniej IRISL Marine Services and Engineering Co.: „IRISL Marine Services and Engineering Company jest kontrolowana przez IRISL”;
  - w odniesieniu do Irano Misr Shipping Co.: „Jako przedstawiciel IRISL w Egipcie Irano Misr Shipping Company świadczy podstawowe usługi dla IRISL”;
  - w odniesieniu do Safiran Payam Darya Shipping Co.: „Safiran Payam Darya (SAPID) przejęła, jako właściciel rzeczywisty, część statków należących do [IRISL]. SAPID działa zatem w imieniu IRISL”;
  - w odniesieniu do Marine Information Technology Development Co., dawniej Shipping Computer Services Co.: „Shipping Computer Services Company jest kontrolowana przez IRISL”;
  - w odniesieniu do Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., alias Soroush Sarzamin Asatir (SSA): „Soroush Saramin Asatir (SSA) obsługuje część statków należących do [IRISL] lub nimi zarządza. Działa zatem w imieniu IRISL i świadczy temu podmiotowi podstawowe usługi”;
  - w odniesieniu do Hoopad Darya Shipping Agency, alias South Way Shipping Agency Co. Ltd: „South Way Shipping Agency Co. Ltd zarządza obsługą terminali kontenerowych w Iranie i świadczy w imieniu IRISL usługi z zakresu personelu floty w Bandar Abbas. South Way Shipping Agency Co. Ltd działa zatem w imieniu IRISL”;
  - w odniesieniu do Valfajr Shipping Line Co.: „Valfajr 8th Shipping Line jest własnością IRISL”.
- 21 Pismem z dnia 27 listopada 2013 r. Rada poinformowała IRISL o swojej decyzji o ponownym umieszczeniu jego nazwy w spornych wykazach oraz udzieliła odpowiedzi na jego wniosek o udzielenie dostępu do akt. Wskazała ona, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 wprowadziły kryterium dotyczące osób i podmiotów dopuszczających się naruszenia lub obejścia istotnych dla sprawy rezolucji Rady Bezpieczeństwa, co upoważnia Radę do ponownego umieszczenia nazwy IRISL w spornych wykazach. Rada odrzuciła twierdzenie IRISL, zgodnie z którym nie wiedział on, jakie ładunki były transportowane jego statkami, lub nie był za to odpowiedzialny. Dodała ona, że skoro IRISL należy do rządu irańskiego i jest największym irańskim przedsiębiorstwem żegludowym, istnieje oczywiste ryzyko, że jego statki będą wykorzystywane do transportu zakazanych materiałów i towarów,

z naruszeniem istotnych dla sprawy rezolucji Rady Bezpieczeństwa. Wskazała również, że to IRISL powinien podjąć wszelkie możliwe kroki, by zagwarantować, że jego statki nie będą wykorzystywane do transportu zakazanych towarów, nawet wykraczając poza zwykłą praktykę w transporcie morskim, oraz że komitetowi Narodów Zjednoczonych ds. sankcji wobec Iranu (zwanemu dalej „komitetem ds. sankcji”) zgłoszono kilka oczywistych przypadków naruszenia dotyczących statków należących do IRISL.

- 22 Pismami z dnia 27 listopada 2013 r. Rada poinformowała każdą z pozostałych skarżących o swojej decyzji o ponownym umieszczeniu ich nazw w spornych wykazach oraz udzieliła odpowiedzi na ich wnioski o udzielenie dostępu do akt. Rada wskazała, że skoro IRISL spełnia nowe kryterium wprowadzone decyzją 2013/497 i rozporządzeniem nr 971/2013 oraz skoro jego nazwa została na tej podstawie ponownie umieszczona w spornych wykazach, ponowne umieszczenie nazw pozostałych skarżących jest również uzasadnione z takich powodów, że należą one do IRISL lub są przez niego kontrolowane, lub działają w jego imieniu, lub zapewniają mu istotne usługi.

Postępowanie i żądania stron

- 23 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniach 6 stycznia i 7 lutego 2014 r. skarżące wniosły niniejsze skargi.
- 24 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 5 maja 2014 r., Komisja Europejska wniosła o dopuszczenie jej do udziału w postępowaniu w charakterze interwenienta popierającego żądania Rady w sprawie T-87/14. Postanowieniem z dnia 1 lipca 2014 r. prezes pierwszej izby Sądu dopuścił tę interwencję. Komisja złożyła uwagi interwenienta w dniu 6 sierpnia 2014 r. Skarżące ustosunkowały się do tych uwag w wyznaczonym terminie.
- 25 Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem sędziego sprawozdawcy Sąd (pierwsza izba) postanowił o otwarciu ustnego etapu postępowania.
- 26 W ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania przed Sądem Sąd wezwał strony w sprawach T-14/14 i T-87/14 do przedstawienia dokumentów oraz do udzielenia odpowiedzi na określone pytania. Strony odpowiedziały na to wezwanie w wyznaczonym terminie.
- 27 Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2016 r., po wysłuchaniu stron, sprawy zostały połączone dla celów ustnego etapu postępowania oraz wydania wyroku.
- 28 Na rozprawie w dniu 12 lipca 2016 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.
- 29 W sprawie T-14/14 skarżące wnoszą do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 w zakresie, w jakim akty te ich dotyczą;
  - obciążenie Rady kosztami postępowania.
- 30 W sprawie T-87/14 skarżące wnoszą do Sądu o:
- stwierdzenie, na podstawie art. 277 TFUE, niemożności stosowania decyzji 2013/497 oraz rozporządzenia nr 971/2013;

— stwierdzenie nieważności decyzji 2013/685 i rozporządzenia wykonawczego nr 1203/2013 w zakresie, w jakim akty te ich dotyczą;

— obciążenie Rady kosztami postępowania.

31 W sprawach T-14/14 i T-87/14 Rada wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

32 W sprawie T-87/14 Komisja wnosi do Sądu o oddalenie skargi.

Co do prawa

1. W sprawie T-14/14

33 W swoich skargach skarżące wnoszą o stwierdzenie nieważności decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 w zakresie, w jakim zawarte w nich kryteria umieszczenia w wykazie osób i podmiotów, do których mają zastosowanie środki ograniczające, wskazują IRISL i każdy podmiot mający z nimi związki. Skarżące twierdzą, że wśród kryteriów umieszczenia w wykazie Rada nie mogła zawrzeć w decyzji 2013/497 i w rozporządzeniu nr 971/2013 faktu bycia osobą prawną, podmiotem lub organem należącym do IRISL lub kontrolowanym przez IRISL, lub osobą fizyczną bądź prawną, podmiotem lub organem działającym w ich imieniu, lub osobą fizyczną bądź prawną, podmiotem lub organem zapewniającym ubezpieczenie lub inne istotne usługi IRISL lub podmiotom do niego należącym lub przez niego kontrolowanym, lub działającym w jego imieniu. Podnoszą one, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), Rada nie mogła ani zamieścić, ani zachować kryteriów, które odsyłają wprost do związków z IRISL, ponieważ Sąd orzekł, że umieszczenie nazwy IRISL było niezgodne z prawem oraz że związek z nim nie jest wystarczający dla uzasadnienia takiego umieszczenia.

34 Zgodnie z orzecnictwem sąd Unii może w każdym czasie rozważyć z urzędu bezwzględne przeszkody procesowe, wśród których figurują zakres jego właściwości oraz przesłanki dopuszczalności skargi (zob. wyrok z dnia 4 czerwca 2014 r., Hemmati/Rada, T-68/12, niepublikowany, EU:T:2014:349, pkt 29 i przytoczone tam orzecnictwo).

35 W niniejszej sprawie należy zbadać z urzędu, po pierwsze, właściwość Sądu do rozstrzygnięcia w przedmiocie żądań stwierdzenia częściowej nieważności decyzji 2013/497 nieważności oraz, po drugie, dopuszczalność żądań stwierdzenia częściowej nieważności rozporządzenia nr 971/2013.

W przedmiocie żądania stwierdzenia częściowej nieważności decyzji 2013/497

36 Skarżące zmierzają zasadniczo do uzyskania stwierdzenia nieważności art. 20 ust. 1 pkt 2 decyzji 2013/497 w zakresie, w jakim zastępuje on art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413.

37 Należy wskazać, że przepisy te zostały przyjęte na podstawie art. 29 TUE, to jest postanowienia dotyczącego wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) w rozumieniu art. 275 TFUE. Zgodnie zaś z art. 275 akapit drugi TFUE w związku z art. 256 ust. 1 TFUE Sąd jest jedynie właściwy do orzekania w sprawie skarg wniesionych na warunkach przewidzianych w art. 263 akapit czwarty TFUE, dotyczących kontroli legalności decyzji przewidujących środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych, przyjętych przez Radę na podstawie rozdziału 2 tytułu V traktatu UE. Jak zauważył Trybunał, jeżeli chodzi o akty przyjęte na podstawie postanowień dotyczących WPZiB,

dostęp do sądu Unii otwiera – zgodnie z art. 275 akapit drugi TFUE i art. 263 akapit czwarty TFUE – indywidualny charakter tych aktów (wyroki: z dnia 4 czerwca 2014 r., Sina Bank/Rada, T-67/12, niepublikowany, EU:T:2014:348, pkt 38; z dnia 4 czerwca 2014 r., Hemmati/Rada, T-68/12, niepublikowany, EU:T:2014:349, pkt 31).

- 38 Środki ograniczające przewidziane w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 są środkami o charakterze generalnym, ponieważ stosują się do obiektywnie określonych sytuacji oraz do kategorii osób i podmiotów wskazanych w sposób ogólny i abstrakcyjny jako „osoby lub podmioty [...] wymienione w załączniku II do decyzji 2010/413”. W konsekwencji przepisu tego nie sposób uznać za „decyzj[ę] przewidując[ą] środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych” w rozumieniu art. 275 akapit drugi TFUE. Na takie rozwiązanie nie ma wpływu fakt, że jak wskazują skarżące, zaskarżyły one ten przepis wyłącznie w zakresie, w jakim ich on dotyczy. Nie ma też na nie wpływu fakt, że nazwa IRISL została w tym przepisie wspomniana, ponieważ przepis ten nie dotyczy bezpośrednio IRISL, lecz podmiotów, które są z nim związane, określonych w sposób ogólny i abstrakcyjny stosownie do obiektywnych kryteriów. Okoliczność, że przepis ten został zastosowany wobec skarżących, nie zmienia bowiem jego natury prawnej jako aktu o charakterze generalnym. W niniejszej sprawie „decyzj[a] przewidując[a] środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych” w rozumieniu art. 275 akapit drugi TFUE znajduje się w akcie, na mocy którego nazwy skarżących zostały ponownie umieszczone w załączniku II do decyzji 2010/413, zmienionej decyzją 2013/685, z dniem 27 listopada 2013 r. (zob. podobnie wyrok z dnia 4 czerwca 2014 r., Sina Bank/Rada, T-67/12, niepublikowany, EU:T:2014:348, pkt 39).
- 39 Żądanie dotyczące stwierdzenia nieważności art. 1 ust. 2 decyzji 2013/497 w zakresie, w jakim przepis ten zastępuje art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413, nie odpowiada zatem zasadom regulującym właściwość Sądu przewidzianym w art. 275 akapit drugi TFUE. Tym samym należy je oddalić jako wniesione do sądu niewłaściwego do jego rozpoznania.

W przedmiocie żądania stwierdzenia częściowej nieważności rozporządzenia nr 971/2013

- 40 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że zgodnie z art. 76 lit. d) regulaminu postępowania skarga powinna zawierać przedmiot sporu, co oznacza, że przedmiot ten powinien być określony wystarczająco dokładnie, by umożliwić stronie pozwanej skuteczne przedstawienie linii obrony w tym względzie, a Sądowi – zrozumienie przedmiotu żądań strony skarżącej.
- 41 W tej kwestii należy wskazać, że skarżące nie wskazują w skardze wyraźnie, których przepisów rozporządzenia nr 971/2013 dotyczy ich żądanie stwierdzenia nieważności.
- 42 Jednak z argumentów przedstawionych w skardze wynika, że argumenty te zmierzają wyłącznie do stwierdzenia nieważności przepisów rozporządzenia nr 971/2013 dotyczących kryteriów umieszczenia w wykazie wskazujących IRISL i każdy podmiot mający z nim związki. W sposób wyraźny zostały wskazane w skardze jedynie przepisy zawarte w art. 1 lit. c) rozporządzenia nr 971/2013, zastępujące przepisy art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012.
- 43 Należy zatem uznać, jak uczyniła to Rada w odpowiedzi na skargę, że żądanie stwierdzenia nieważności podniesione przez skarżące dotyczy jedynie tych przepisów. Skarżące nie przytaczają bowiem w skardze przepisów zawartych w art. 1 lit. a) rozporządzenia nr 971/2013, zastępującym przepisy art. 23 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012, ani nawet nie wspominają o kryterium dotyczącym osób dopuszczających się obojętności lub naruszenia przepisów rozporządzenia nr 267/2012, decyzji 2010/413 lub rezolucji Rady Bezpieczeństwa. Nie podnoszą żadnego argumentu w celu podważenia zgodności z prawem tego kryterium.

- 44 W replice skarżące nie zgadzają się z taką interpretacją skargi i utrzymują, że kryterium z art. 23 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012 również zostało zaskarżone. Z punktów skargi, na które powołują się skarżące, wynika tymczasem, że mają one na celu zakwestionowanie wyłącznie ponownego umieszczenia w spornych wykazach nazwy IRISL, a nie zgodności z prawem kryterium, na którego podstawie nastąpiło to ponowne umieszczenie.
- 45 Zresztą z utrwalonego orzecznictwa wynika, że o ile przepisy art. 84 § 1 regulaminu postępowania pozwalają w pewnych sytuacjach na podniesienie nowych zarzutów w toku postępowania, o tyle przepisy te w żadnym wypadku nie mogą być rozumiane w ten sposób, że upoważniają one stronę skarżącą do wystąpienia do Sądu z nowymi żądaniami i w ten sposób do zmiany przedmiotu sporu w toku postępowania (zob. postanowienie z dnia 30 kwietnia 2015 r., EEB/Komisja, T-250/14, niepublikowane, EU:T:2015:274, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 46 Wynika stąd, że przedstawione przez skarżące po raz pierwszy w replice nowe argumenty, w myśl których Rada niezgodnie z prawem rozszerzyła kategorię osób, których nazwa może zostać umieszczona lub ponownie umieszczona w spornych wykazach, poprzez włączenie osób i podmiotów dopuszczających się naruszenia lub obejścia istotnych dla sprawy rezolucji Rady Bezpieczeństwa, należy rozumieć jako nowe żądanie stwierdzenia nieważności art. 23 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012, a tym samym są one niedopuszczalne.
- 47 Z powyższego wynika, że należy stwierdzić, iż żądanie stwierdzenia częściowej nieważności rozporządzenia nr 971/2013 obejmuje wyłącznie żądanie stwierdzenia nieważności art. 1 lit. c) rozporządzenia nr 971/2013, zastępującego art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012.
- 48 Należy zauważyć, że art. 1 lit. c) rozporządzenia nr 971/2013, zastępujący art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012, został przyjęty na podstawie art. 215 TFUE, regulującego środki ograniczające przyjmowane przez Radę w ramach działań zewnętrznych Unii. Zgodnie z art. 263 akapit czwarty TFUE w związku z art. 256 ust. 1 TFUE Sąd jest właściwy do rozpoznawania skarg każdej osoby fizycznej lub prawnej wniesionych – na warunkach przewidzianych w art. 263 akapity pierwszy i drugi TFUE – na akty, których osoba ta jest adresatem lub które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie, oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie wymagają środków wykonawczych.
- 49 Środki ograniczające przewidziane w art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012 są środkami o charakterze generalnym, ponieważ stosują się do obiektywnie określonych sytuacji oraz do kategorii osób i podmiotów wskazanych w sposób ogólny i abstrakcyjny jako osoby, podmioty lub organy wymienione w załączniku IX do tego rozporządzenia. Stosowanie tego przepisu wymaga przyjęcia środka wykonawczego, czyli, innymi słowy, aktu o charakterze indywidualnym polegającego na – jak wynika z art. 46 ust. 2 rozporządzenia nr 267/2012 – umieszczeniu lub pozostawieniu, po przeprowadzeniu przeglądu, nazwiska osoby lub nazwy podmiotu lub organu wskazanych w załączniku IX do rzeczonego rozporządzenia. W konsekwencji art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012 nie jest sam w sobie przepisem aktu, który skarżące mogłyby zaskarżyć bezpośrednio na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE. Na takie rozwiązanie nie ma wpływu fakt, że jak wskazują skarżące, zaskarżyły one ten przepis wyłącznie w zakresie, w jakim ich on dotyczy. Okoliczność, że przepis ten został zastosowany wobec skarżących, nie zmienia bowiem jego natury prawnej jako aktu o charakterze generalnym (zob. analogicznie wyrok z dnia 4 czerwca 2014 r., Sina Bank/Rada, T-67/12, niepublikowany, EU:T:2014:348, pkt 42). W niniejszej sprawie aktem indywidualnym, bezpośrednio zaskarżalnym przez skarżące, jest akt, na mocy którego ich nazwy zostały ponownie umieszczone w załączniku IX do rozporządzenia nr 961/2010, z dniem 27 listopada 2013 r.
- 50 Żądania dotyczące stwierdzenia nieważności art. 1 lit. c) rozporządzenia nr 971/2013, zmieniającego art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012, nie spełniają zatem przesłanek dopuszczalności przewidzianych w art. 263 akapit czwarty TFUE. W związku z tym należy je odrzucić jako niedopuszczalne.

51 Z całości powyższych rozważań wynika, że skargę w sprawie T-14/14 należy uznać za skargę wniesioną do sądu niewłaściwego do jej rozpoznania w zakresie, w jakim zmierza ona do stwierdzenia częściowej nieważności decyzji 2013/497, oraz za niedopuszczalną w zakresie, w jakim zmierza ona do stwierdzenia częściowej nieważności rozporządzenia nr 971/2013.

2. W sprawie T-87/14

52 W ramach pierwszego żądania skarżące podnoszą – na podstawie art. 277 TFUE – zarzut niezgodności z prawem decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013, a w ramach drugiego żądania domagają się stwierdzenia nieważności decyzji 2013/685 i rozporządzenia wykonawczego nr 1203/2013 w zakresie, w jakim akty te ich dotyczą.

W przedmiocie zarzutu niezgodności z prawem

53 Skarżące podnoszą, że decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013, określające kryteria, na podstawie których nazwy skarżących zostały umieszczone w spornych wykazach, są niezgodne z prawem, a zatem należy orzec niemożność ich stosowania na podstawie art. 277 TFUE. Zarzucają one Radzie, że przy przyjmowaniu decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), zmieniła ona kryteria zawarte w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i w art. 23 ust. 2 lit. b) i e) rozporządzenia nr 267/2012 w celu ponownego umieszczenia ich nazw w spornych wykazach.

54 Skarżące twierdzą, że skoro Sąd w wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), orzekł, iż żadna z nich nie wspierała rozprzestrzeniania broni jądrowej, Rada powinna była znieść kryteria odsyłające do IRISL. Kryteria wprowadzone przez Radę w decyzji 2013/497 i w rozporządzeniu nr 971/2013 są ich zdaniem, wbrew art. 215 TFUE, nieproporcjonalne oraz mają na celu obejście tego wyroku poprzez umożliwienie retroaktywnego umieszczenia ich nazw w spornych wykazach.

55 Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem art. 277 TFUE jest wyrazem zasady ogólnej gwarantującej każdej ze stron prawo do podważenia w trybie incydentalnym, celem uzyskania stwierdzenia nieważności aktu, który może ona zaskarżyć, ważności wcześniejszych aktów instytucji, stanowiących podstawę prawną zaskarżonego aktu, jeśli strona ta nie miała prawa wniesienia na podstawie art. 263 TFUE bezpośredniej skargi na taki akt, którego konsekwencje w ten sposób ponosi jednak bez uprzedniej możliwości żądania stwierdzenia jego nieważności (wyrok z dnia 25 kwietnia 2013 r., Inuit Tapiriit Kanatami i in./Komisja, T-526/10, EU:T:2013:215, pkt 24). Akt o charakterze generalnym, którego niezgodność z prawem się podnosi, powinien móc być stosowany – w sposób bezpośredni albo pośredni – w sprawie będącej przedmiotem skargi oraz powinien istnieć bezpośredni związek prawny między zaskarżoną decyzją indywidualną a rozpatrywanym aktem generalnym (zob. wyrok z dnia 10 lipca 2014 r., Moallem Insurance/Rada, T-182/13, niepublikowany, EU:T:2014:624, pkt 25 i przytoczone tam orzecnictwo).

56 Jeżeli chodzi o IRISL, to jego nazwa została umieszczona w spornych wykazach na podstawie art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i art. 23 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012 z tego powodu, że naruszył on postanowienia rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa.

57 Jeżeli chodzi o pozostałe skarżące, ich nazwy zostały umieszczone w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.

58 W związku z tym należy uznać, że podniesiony przez skarżące zarzut niezgodności z prawem jest dopuszczalny jedynie w zakresie, w jakim zmierza on do uzyskania orzeczenia o niemożności stosowania, po pierwsze – w odniesieniu do IRISL – decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 w części wprowadzającej, odpowiednio, do art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i do art. 23 ust. 2

lit. b) rozporządzenia nr 267/2012 kryterium umożliwiające zamrożenie środków finansowych osób i podmiotów, które dopuściły się obejścia rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa lub jej naruszenia (zwane dalej „kryterium dotyczącym nieprzestrzegania rezolucji 1747”), oraz po drugie – w odniesieniu do pozostałych skarżących – decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 w części zastępującej, odpowiednio, art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012.

- 59 Na poparcie zarzutu niezgodności z prawem decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 skarżące podnoszą zasadniczo pięć zarzutów, dotyczących: pierwszy – braku podstawy prawnej, drugi – naruszenia ich uzasadnionych oczekiwań oraz zasad pewności prawa, ne bis in idem oraz powagi rzeczy osądzonej, trzeci – nadużycia władzy, czwarty – naruszenia ich prawa do obrony, oraz piąty – naruszenia ich praw podstawowych, w szczególności prawa własności oraz prawa do poszanowania ich dobrego imienia.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego braku podstawy prawnej

- 60 Skarżące podnoszą, że decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 są pozbawione podstawy prawnej. Rada nie wskazała ich zdaniem, że zmiana kryteriów w 2013 r. była uzasadniona obiektywnym powodem związanym ze środkami ograniczającymi podjętymi w związku z irańskim programem nuklearnym. Tymczasem, jak twierdzą, art. 215 TFUE zezwala na nałożenie środków ograniczających tylko wtedy, gdy są one konieczne i proporcjonalne do celu realizowanego w ramach WPZiB, którym jest zapobieganie finansowaniu rozprzestrzeniania broni jądrowej w Iranie.
- 61 Trzeba zauważyć, że podstawą prawną decyzji 2013/497 jest art. 29 TUE, a podstawą prawną rozporządzenia nr 971/2013 – art. 215 TFUE. Należy uznać, że poprzez ten pierwszy zarzut szczegółowy skarżące w rzeczywistości podnoszą, iż zmiany wprowadzone decyzją 2013/497 oraz rozporządzeniem nr 971/2013 naruszają zasadę proporcjonalności.
- 62 Jeżeli chodzi o sądową kontrolę przestrzegania zasady proporcjonalności, Trybunał orzekł, że należy przyznać, iż ustawodawcy Unii przysługuje szeroki zakres uznania w dziedzinach zakładających konieczność podejmowania przez niego decyzji natury politycznej, gospodarczej i społecznej oraz wymagających od niego dokonywania złożonych ocen. Wywiódł on z tego, że wyłącznie rażąco niewłaściwy charakter środka przyjętego w tych dziedzinach w stosunku do celu, który właściwa instytucja powinna realizować, może mieć wpływ na zgodność z prawem takiego środka (wyroki: z dnia 28 listopada 2013 r., Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, pkt 120; z dnia 1 marca 2016 r., National Iranian Oil Company/Rada, C-440/14 P, EU:C:2016:128, pkt 77).
- 63 Należy również zauważyć, że decyzja 2010/413 i rozporządzenie nr 267/2012 mają na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu broni jądrowej oraz wywarcie w ten sposób nacisku na Islamską Republikę Iranu, aby zakończyła ona działania w tym kierunku. Cel ten wpisuje się w bardziej ogólne ramy wysiłków mających na celu utrzymanie pokoju międzynarodowego i bezpieczeństwa międzynarodowego i w związku z tym podlega słusznej ochronie (zob. podobnie wyrok z dnia 28 listopada 2013 r., Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, pkt 124 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 64 Należy zachować rozróżnienie między kryterium, które posłużyło jako podstawa prawna umieszczenia w spornych wykazach nazwy IRISL, a kryterium dotyczącym pozostałych skarżących.

– W odniesieniu do IRISL

- 65 Należy przypomnieć, że Rada, w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), decyzją 2013/497 oraz rozporządzeniem nr 971/2013 zmieniła, odpowiednio, kryterium sformułowane w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i kryterium sformułowane w art. 23

- ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012 w taki sposób, że obejmują one już nie tylko osoby i podmioty, które pomagały danej osobie lub danemu podmiotowi w obejściu lub naruszaniu postanowień określonych w niektórych rezolucjach Rady Bezpieczeństwa, ale także osoby i podmioty, które dopuściły się ich obejścia lub naruszenia.
- 66 Należy również przypomnieć, że nazwa IRISL została ponownie umieszczona w spornych wykazach decyzją 2013/685 i rozporządzeniem wykonawczym nr 1203/2013 z tego powodu, że IRISL naruszył postanowienia pkt 5 rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa.
- 67 W pkt 5 rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa wskazano, że Rada Bezpieczeństwa „[p]ostanawia, że Iran nie może dostarczać, sprzedawać ani przekazywać, bezpośrednio ani pośrednio, ze swojego terytorium lub za pośrednictwem swoich obywateli, lub za pomocą statków pływających pod jego banderą, lub jego statków powietrznych żadnej broni ani żadnego powiązanego sprzętu i że wszystkie państwa powinny zakazać nabywania tych artykułów od Iranu przez swoich obywateli lub za pośrednictwem statków pływających pod ich banderami, lub ich statków powietrznych, bez względu na to, czy artykuły te pochodzą czy nie pochodzą z terytorium irańskiego”. W ramach zwalczania rozprzestrzeniania broni jądrowej Rada Bezpieczeństwa rozszerzyła tą rezolucją zakres środków ograniczających wobec Iranu poprzez wprowadzenie zakazu nabywania od Iranu broni i sprzętu. Celem tej rezolucji jest zapewnienie, że irański program nuklearny będzie służył pokojowym celom, oraz uniemożliwienie opracowania przez to państwo sensytywnych technologii wspomagających program jądrowy i program pocisków balistycznych.
- 68 Należy zauważyć, że rezolucja 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa została wspomniana w motywie 2 decyzji 2010/413. Tymczasem przepisy ogólne Unii przewidujące przyjęcie środków ograniczających powinny być interpretowane w świetle brzmienia i celu rezolucji Rady Bezpieczeństwa, które te środki wykonują (wyrok z dnia 16 listopada 2011 r., Bank Melli Iran/Rada, C-548/09 P, EU:C:2011:735, pkt 104).
- 69 Wbrew twierdzeniom skarżących, celem środków ograniczających wobec Iranu nie jest wyłącznie zapobieganie finansowaniu rozprzestrzeniania broni jądrowej w Iranie, lecz – bardziej ogólnie – wywarcie nacisku na Iran, aby ten zakończył działania stwarzające zagrożenie rozprzestrzeniania broni jądrowej i działania związane z rozwojem systemów przenoszenia broni jądrowej.
- 70 Kryterium wprowadzone decyzją 2013/497 i rozporządzeniem nr 971/2013, przewidujące zamrożenie środków finansowych osób, które z naruszeniem rezolucji 1747 (2007) uczestniczyły w dostarczaniu, sprzedaży lub przekazywaniu Iranowi broni lub powiązanego sprzętu, wpisuje się w ramy prawne wyraźnie określone celami realizowanymi przez przepisy regulujące środki ograniczające wobec Iranu.
- 71 Zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 62 powyżej należy więc uznać, że kryterium dotyczące nieprzestrzegania rezolucji 1747 jest odpowiednie do celu decyzji 2010/413 i rozporządzenia nr 267/2012, polegającego na zwalczaniu rozprzestrzeniania broni jądrowej, a zatem jest zgodne z zasadą proporcjonalności.
- 72 Należy zresztą wskazać, że Sąd orzekł już, iż zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych podmiotu, który pomagał osobie, podmiotowi lub organowi wskazanym w wykazie w naruszeniu lub obejściu przepisów decyzji 2010/413, rozporządzenia nr 961/2010, rozporządzenia nr 267/2012 lub rezolucji 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i 1929 (2010) Rady Bezpieczeństwa, wiąże się z celem decyzji 2010/413 i rozporządzenia nr 961/2010, wspomnianym w pkt 63 powyżej. Sąd stwierdził, że w takich okolicznościach zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych podmiotów uznanych za podmioty, które udzieliły takiej pomocy wskazanemu podmiotowi, jest konieczne i właściwe dla zapewnienia skuteczności systemu środków ograniczających ustanowionego decyzją 2010/413 i rozporządzeniem nr 267/2012 oraz dla niedopuszczenia do obejścia tych środków (wyrok z dnia 6 września 2013 r., Europäisch-Iranische Handelsbank/Rada, T-434/11, EU:T:2013:405, pkt 192).

73 Stanowisko to jest tym bardziej właściwe w odniesieniu do kryterium dotyczącego nieprzestrzegania rezolucji 1747.

– W odniesieniu do pozostałych skarżących

74 Jeżeli chodzi o kryteria dotyczące podmiotów powiązanych z IRISL, należy przede wszystkim wskazać, że skarżące nie podnoszą żadnego konkretnego argumentu kwestionującego proporcjonalność tych kryteriów względem celów WPZiB.

75 Tymczasem, jak orzekł już Trybunał, jeżeli środki finansowe danego podmiotu zostały zamrożone, istnieje niepomijalne ryzyko wywierania przezeń nacisku na podmioty, które pozostają w jego posiadaniu lub pod jego kontrolą, w celu obejścia zastosowanych wobec niego środków, a zatem zamrożenie środków finansowych tych podmiotów jest konieczne i właściwe dla zapewnienia skuteczności przyjętych środków oraz niedopuszczenia do ich obejścia (wyrok z dnia 13 marca 2012 r., *Melli Bank/Rada*, C-380/09 P, EU:C:2012:137, pkt 58).

76 Należy stwierdzić, że takie ryzyko obejścia istnieje również wtedy, gdy podmiot, którego środki finansowe zostały zamrożone, deleguje pewne aspekty swej działalności na inne przedsiębiorstwa lub inne podmioty, które – nawet jeżeli nie należą do tego podmiotu – działają na jego rachunek lub realizują w jego imieniu pewne istotne aspekty działalności.

77 Wynika stąd, że kryteria dotyczące podmiotów powiązanych z IRISL nie są arbitralne, lecz zostały przyjęte przez Radę w ramach przyznanego jej szerokiego zakresu uznania oraz opierają się na niepomijalnym ryzyku obejścia środków ograniczających przez podmiot, którego środki finansowe zostały zamrożone. Należy stwierdzić, że kryteria te są zgodne z zasadą proporcjonalności.

78 Tym samym zarzut pierwszy należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia uzasadnionych oczekiwań skarżących oraz zasad pewności prawa, *ne bis in idem* i powagi rzeczy osądzonej

79 Skarżące podnoszą, że decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 naruszają ich uzasadnione oczekiwania oraz zasady pewności prawa, *ne bis in idem* i powagi rzeczy osądzonej. Uważają one, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., *IRISL* (T-489/10, EU:T:2013:453), Rada nie mogła zamieścić nowych kryteriów umożliwiających umieszczenie ich nazw w spornych wykazach.

80 Po pierwsze, należy przypomnieć, że w wyroku tym Sąd, choć stwierdził nieważność umieszczenia nazw skarżących w załączniku II do decyzji 2010/413 i w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012, to jednak nie wypowiedział się w przedmiocie ważności kryteriów sformułowanych w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i w art. 23 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia nr 267/2012 w wersji mającej zastosowanie do stanu faktycznego w tamtej sprawie.

81 Tym samym skarżące niesłusznie twierdzą, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., *IRISL* (T-489/10, EU:T:2013:453), Rada powinna była usunąć kryteria odnoszące się do IRISL oraz że nie mogła pozostawić kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.

82 Po drugie, Sąd orzekł w pkt 64 tego wyroku, że jeżeli Rada uważa, iż mające zastosowanie uregulowania nie pozwalają jej na wystarczająco skuteczną interwencję w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni jądrowej, jest ona jako prawodawca uprawniona – z zastrzeżeniem sprawowanej przez sąd Unii kontroli zgodności z prawem – do dostosowania tego uregulowania w celu poszerzenia zakresu przypadków, w których można przyjąć środki ograniczające.

- 83 Ponadto, o ile prawdą jest, że w wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), skutki umieszczenia nazw skarżących w wykazach zostały utrzymane do chwili upływu terminu określonego w art. 60 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, na zasadzie odstępstwa od art. 280 TFUE, to jest do dnia upływu terminu do wniesienia odwołania, o którym mowa w art. 56 akapit pierwszy tego statutu, o tyle należy stwierdzić, że z chwilą upływu tego terminu rzeczony umieszczenie w wykazach zostało usunięte z porządku prawnego, tak jak gdyby nigdy nie istniało (zob. wyrok z dnia 24 maja 2016 r., Good Luck Shipping/Rada, T-423/13 i T-64/14, EU:T:2016:308, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 84 Sąd może bowiem określić termin zawieszenia skutków stwierdzenia nieważności aktu, by umożliwić Radzie naprawienie stwierdzonych naruszeń poprzez przyjęcie, w razie potrzeby, nowych ogólnych kryteriów umieszczenia w wykazie osób, podmiotów lub organów objętych środkami ograniczającymi oraz nowych środków ograniczających mających doprowadzić do zamrożenia środków finansowych danego podmiotu na przyszłość. Należy jednak podkreślić, że ani rzeczony ogólne kryteria umieszczenia w wykazie, ani rzeczony nowe środki ograniczające nie pozwalają na zalegalizowanie środków uznanych za niezgodne z prawem wyrokiem Sądu (wyrok z dnia 24 maja 2016 r., Good Luck Shipping/Rada, T-423/13 i T-64/14, EU:T:2016:308, pkt 80).
- 85 Wynika stąd, że skarżące nie mogą utrzymywać, iż w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), Rada nie mogła zamieścić nowych kryteriów, umożliwiających umieszczenie ich nazw w spornych wykazach, tym bardziej że z analizy zarzutu pierwszego wynika, iż kryterium dotyczące nieprzestrzegania rezolucji 1747 oraz kryteria dotyczące podmiotów powiązanych z IRISL, zawarte w decyzji 2013/497 i w rozporządzeniu nr 971/2013, są zgodne z celami decyzji 2010/413 i rozporządzenia nr 267/2012.
- 86 Po trzecie, skarżące nie mają również racji, twierdząc, że Rada zmieniła kryteria w decyzji 2013/497 i w rozporządzeniu nr 971/2013 w celu retroaktywnego umieszczenia ich nazw w spornych wykazach.
- 87 Wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), akty prowadzące do pierwszego umieszczenia nazw skarżących w spornych wykazach zostały bowiem retroaktywnie usunięte z porządku prawnego, a zatem uznaje się, że nazwy skarżących nigdy nie figurowały w tych wykazach w okresie poprzedzającym ten wyrok.
- 88 Decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 weszły w życie z dniem ich opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, to jest w dniu 12 października 2013 r. Jakikolwiek umieszczenie w wykazach na podstawie kryteriów zawartych w tych aktach jest możliwe dopiero od tego dnia. Wystarczające jest zatem stwierdzenie, że ponowne umieszczenie nazw skarżących w spornych wykazach, dokonane decyzją 2013/685 i rozporządzeniem wykonawczym nr 1203/2013, weszło w życie w dniu 27 listopada 2013 r. Skarżące nie wyjaśniają, w jaki sposób zmiana kryteriów decyzją 2013/497 i rozporządzeniem nr 971/2013 miałyby umożliwić umieszczenie ich nazw w spornych wykazach w sposób retroaktywny.
- 89 Jeżeli chodzi o argument skarżących, zgodnie z którym mogły one sądzić, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), nie podlegają one nowemu umieszczeniu nazw w spornych wykazach wobec braku nowych dowodów, argument ten zmierza do zakwestionowania ważności umieszczenia ich nazw w tych wykazach na mocy decyzji 2013/685 i rozporządzenia wykonawczego nr 1203/2013, a zatem zostanie on zbadany w ramach drugiego żądania.
- 90 Z powyższego wynika, że przyjmując decyzję 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013, Rada nie naruszyła uzasadnionych oczekiwań skarżących ani zasad pewności prawa, ne bis in idem i powagi rzeczy osądzonej. W tym stanie rzeczy zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego nadużycia władzy

- 91 Skarżące podnoszą, że decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 „dyskryminują” IRISL w sposób nieuzasadniony i nieproporcjonalny. Ich zdaniem akty te imiennie wskazują IRISL w celu obejścia wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), a nie w celu zwalczania irańskiego programu jądrowego. Twierdzą one, że przyjmując decyzję 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 oraz nakładając środki ograniczające na IRISL i pozostałe skarżące, Rada nadużyła swoich uprawnień w celu obejścia tego wyroku.
- 92 Zgodnie z orzecnictwem akt jest dotknięty wadą nadużycia władzy tylko wtedy, gdy z obiektywnych, właściwych dla danej sprawy i spójnych poszlak wynika, że został on przyjęty wyłącznie lub w znacznej mierze w celu innym niż wskazany albo w celu obejścia procedury przewidzianej w traktacie dla okoliczności danej sprawy (zob. wyrok z dnia 14 października 2009 r., Bank Melli Iran/Rada, T-390/08, EU:T:2009:401, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 93 Z analizy zarzutu pierwszego wynika, że zmiany kryteriów wprowadzone decyzją 2013/497 i rozporządzeniem nr 971/2013 są zgodne z celami zwalczania rozprzestrzeniania broni jądrowej.
- 94 Ponadto z analizy zarzutu drugiego wynika, że z wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), nie sposób wywieść, iż wyrok ten zakazywał przyjęcia lub utrzymania kryteriów ogólnych, takich jak kryterium dotyczące nieprzestrzegania rezolucji 1747 lub kryteria dotyczące podmiotów powiązanych z IRISL. Zagadnienie, czy nazwy skarżących mogły zostać skutecznie umieszczone w spornych wykazach na podstawie tych kryteriów, wchodzi w zakres analizy drugiego żądania.
- 95 Rada nie nadużyła zatem swoich uprawnień, przyjmując decyzję 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013. Zarzut trzeci należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia prawa do obrony

- 96 Skarżące twierdzą, że decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 naruszają ich prawo do obrony, ponieważ Rada nie poinformowała ich o zamiarze zamieszczenia w decyzji 2013/497 i rozporządzeniu nr 971/2013 kryteriów odsyłających bezpośrednio do IRISL. Rada nie przekazała im żadnego dokumentu wyjaśniającego, z jakiego powodu zamieszczenie takich kryteriów miało być zgodne z prawem, i nie umożliwiła im wyrażenia stanowiska.
- 97 Wystarczy zauważyć, że prawo do bycia wysłuchanym w kontekście postępowania administracyjnego dotyczącego konkretnej osoby, które powinno być przestrzegane nawet w braku jakichkolwiek uregulowań proceduralnych, nie przekłada się na procedurę przewidzianą w art. 29 TUE i na procedurę przewidzianą w art. 215 TFUE, w ramach których, jak w niniejszej sprawie, przyjmowane są środki o charakterze generalnym (zob. analogicznie wyrok z dnia 11 września 2002 r., Alpharma/Rada, T-70/99, EU:T:2002:210, pkt 388 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 98 Żaden przepis nie zobowiązuje Rady do informowania każdej osoby potencjalnie objętej nowym kryterium o charakterze generalnym o przyjęciu tego kryterium. Skarżące nie mogą powoływać się na naruszenie ich prawa do obrony poprzez przyjęcie decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013.
- 99 Zarzut czwarty należy zatem oddalić.

W przedmiocie zarzutu piątego, dotyczącego naruszenia praw podstawowych, w szczególności prawa własności i prawa do dobrego imienia

- 100 Skarżące twierdzą, że decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 naruszają ich prawa podstawowe, w szczególności prawo własności i prawo do dobrego imienia, poprzez zamieszczenie w kryteriach umieszczenia w spornych wykazach związku z IRISL oraz poprzez ich imienne wskazanie. Decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 dają ich zdaniem do zrozumienia, że IRISL i podmioty mające mieć z nim związek są związane z rozprzestrzenianiem broni jądrowej, co nie ma żadnej podstawy, skoro Sąd w wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), stwierdził, że nie ma to miejsca.
- 101 Jeżeli chodzi o IRISL, jego nazwa została ponownie umieszczona w spornych wykazach na podstawie kryterium dotyczącego nieprzestrzegania rezolucji 1747. Należy wskazać, po pierwsze, że to kryterium o charakterze generalnym nie wskazuje imiennie IRISL oraz, po drugie, że jest ono odrębne od kryterium sformułowanego w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i w art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 267/2012, dotyczącego „wsparcia [rozprzestrzeniania broni jądrowej]”, i że nie wymaga ono od Rady wykazania związku, bezpośredniego lub pośredniego, między działaniami osoby lub podmiotu i rozprzestrzenianiem broni jądrowej.
- 102 Jeżeli chodzi o pozostałe skarżące, ich nazwy zostały ponownie umieszczone w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL. Kryterium to nie wymaga wykazania istnienia bezpośredniego lub pośredniego związku między działaniami danej osoby lub danego podmiotu i rozprzestrzenianiem broni jądrowej.
- 103 W związku z tym skarżące nie mogą utrzymywać, że kryteria wprowadzone decyzją 2013/497 i rozporządzeniem nr 971/2013 naruszają ich prawa podstawowe poprzez ustanowienie związku między nimi i rozprzestrzenianiem broni jądrowej.
- 104 W związku z powyższym należy oddalić zarzut piąty.
- 105 Z ogółu powyższych rozważań wynika, że zarzut niezgodności z prawem decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 należy oddalić.

W przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności decyzji 2013/685 i rozporządzenia nr 1203/2013 w zakresie, w jakim akty te dotyczą skarżących

- 106 Na poparcie żądania stwierdzenia nieważności skarżące podnoszą pięć zarzutów, dotyczących: pierwszy – braku podstawy prawnej, drugi – oczywistych błędów w ocenie popełnionych przez Radę, trzeci – naruszenia prawa do obrony, czwarty – naruszenia zasad ochrony uzasadnionych oczekiwań, pewności prawa, powagi rzeczy osądzonej, zasady ne bis in idem i zasady niedyskryminacji, oraz piąty – naruszenia ich praw podstawowych, w szczególności prawa własności i prawa do poszanowania ich dobrego imienia, oraz naruszenia zasady proporcjonalności.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego braku podstawy prawnej

- 107 Skarżące podnoszą, że skoro decyzja 2013/497 i rozporządzenie nr 971/2013 są niezgodne z prawem z powodów przedstawionych w ramach zarzutu niezgodności z prawem i należy orzec niemożność ich stosowania, decyzja 2013/685 i rozporządzenie wykonawcze nr 1203/2013 są pozbawione podstawy prawnej.
- 108 W tej kwestii wystarczy zauważyć, że skoro zarzut niezgodności z prawem decyzji 2013/497 i rozporządzenia nr 971/2013 został oddalony, zarzut pierwszy również należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego oczywistych błędów w ocenie popełnionych przez Radę

- 109 Skarżące podnoszą, że Rada popełniła oczywiste błędy w ocenie, podejmując decyzję o ponownym umieszczeniu w spornych wykazach nazwy IRISL oraz nazw pozostałych skarżących.
- 110 Skuteczność kontroli sądowej gwarantowanej w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej wymaga w szczególności, by w ramach kontroli zgodności z prawem powodów uzasadniających decyzję o umieszczeniu lub pozostawieniu nazwiska osoby lub nazwy podmiotu w wykazie osób objętych środkami ograniczającymi sąd Unii upewnił się, że decyzja ta, która dla tej osoby lub dla tego podmiotu ma charakter indywidualny, opiera się na wystarczająco solidnej podstawie faktycznej. Oznacza to sprawdzenie okoliczności faktycznych podnoszonych w uzasadnieniu, które leży u podstaw wspomnianej decyzji, tak aby kontrola sądowa nie była ograniczona do oceny abstrakcyjnego prawdopodobieństwa przywołanych powodów, ale dotyczyła tego, czy powody te – lub co najmniej jeden z nich, uważany za sam w sobie wystarczający do wsparcia tejże decyzji – są wykazane (wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Komisja i in./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, pkt 119).
- 111 To właśnie do właściwego organu Unii należy – w razie zakwestionowania – wykazanie zasadności powodów wysuniętych przeciwko konkretnej osobie, a nie do tej osoby przedstawienie zaprzeczającego dowodu braku zasadności wspomnianych powodów. Jest istotne, by przedstawione informacje lub dowody wykazywały powody wysunięte przeciwko zainteresowanej osobie. Jeśli elementy te nie pozwalają na stwierdzenie zasadności danego powodu, sąd Unii pomija ten powód jako uzasadnienie rozpatrywanej decyzji o umieszczeniu lub pozostawieniu w wykazie (wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Komisja i in./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, pkt 121–123).

– W odniesieniu do IRISL

- 112 Po pierwsze, skarżące twierdzą, że w celu ponownego umieszczenia nazwy IRISL w spornych wykazach w roku 2013 Rada nie mogła opierać się na zachowaniach z 2009 r., to jest na incydentach związanych z naruszeniem rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa, na których Rada oparła się, umieszczając nazwę IRISL w aktach, których nieważność została stwierdzona w wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453). W tej kwestii, jak twierdzą skarżące, Sąd orzekł w tym wyroku, że incydenty te nie wiązały się z rozprzestrzenianiem broni jądrowej i nie powodowały nałożenia na nie sankcji przez Radę Bezpieczeństwa.
- 113 Po drugie, skarżące podnoszą, że IRISL nie naruszył rezolucji Rady Bezpieczeństwa, co wynika z oświadczeń świadków przekazanych Radzie przed przyjęciem przez nią decyzji 2013/685 i rozporządzenia wykonawczego nr 1203/2013. Rada nie wyjaśniła ich zdaniem, z jakiego powodu odrzuciła te dowody.
- 114 Po trzecie, skarżące domagają się, by Sąd nie brał pod uwagę pisma Rady z dnia 27 listopada 2013 r., w którym Rada dodała nowe, niefigurujące w decyzji 2013/685 i rozporządzeniu wykonawczym nr 1203/2013 powody ponownego umieszczenia nazwy IRISL.
- 115 Podnoszą one, że w każdym razie treść tego pisma jest błędna. Z jednej strony bowiem IRISL nie należy do rządu irańskiego, co miałyby wynikać ze świadectwa jego dyrektora generalnego. Z drugiej strony okoliczność, iż Rada „nie zgadza się” z tym, że IRISL nie wiedział, jakie ładunki były transportowane jego statkami lub że nie można obciążać go za to odpowiedzialnością, stanowi powołanie się na zasadę obiektywnej odpowiedzialności, pozbawioną podstawy prawnej. W tej kwestii skarżące wskazują, że IRISL – jako przewoźnik – zgodnie z międzynarodowym prawem morskim nie jest odpowiedzialny za ładunki transportowane jego statkami. Dodają, że IRISL przyznał, iż jego statki mogły być wykorzystywane do transportowania zakazanych towarów, i wdrożył rygorystyczne systemy w celu uniknięcia tego ryzyka, wykraczające poza zwykłą praktykę w transporcie morskim.

- 116 Należy przypomnieć, że decyzją 2013/685 i rozporządzeniem wykonawczym nr 1203/2013 Rada zdecydowała o ponownym umieszczenia nazwy IRISL w spornych wykazach z tego powodu, że „zajmował[...] się przekazywaniem z Iranu materiałów powiązanych z bronią, co narusza pkt 5 rezolucji 1747 (2007) [Rady Bezpieczeństwa]” oraz że „[t]rzy konkretne naruszenia zgłoszono komitetowi [Rady Bezpieczeństwa] ds. sankcji przeciwko Iranowi w 2009 roku”.
- 117 Przede wszystkim należy przypomnieć, że uzasadnienie ponownego umieszczenia nazwy IRISL w spornych wykazach opiera się na stwierdzeniu rzeczywistych naruszeń rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa. W związku z tym, wbrew twierdzeniom skarżących, stwierdzenie to w sposób nieunikniony opiera się na faktach poprzedzających przyjęcie decyzji o ponownym umieszczeniu w wykazie. Rada miała zatem prawo uwzględnić naruszenia tej rezolucji Rady Bezpieczeństwa stwierdzone w 2009 r. Mogła również w 2013 r. uważać, że wydarzenia, które miały miejsce w 2009 r., były wystarczająco nieodległe.
- 118 Rada oparła się na sprawozdaniu komitetu ds. sankcji Rady Bezpieczeństwa za 2009 r. (zwanym dalej „sprawozdaniem komitetu ds. sankcji”), wskazującym na otrzymanie trzech zgłoszeń dotyczących naruszeń postanowień pkt 5 rezolucji 1747 (2007) nakładającej na Iran embargo na wywóz broni i powiązanego sprzętu. Sprawozdanie stwierdzało, że trzy zgłoszone przypadki naruszenia dotyczyły IRISL, który wyczarterował statek transportujący sprzęt z Iranu do innego państwa.
- 119 Sprawozdanie to zawiera szczegóły dotyczące tych trzech incydentów z udziałem IRISL. W odniesieniu do każdego z tych trzech incydentów komitet ds. sankcji otrzymał od państwa trzeciego informacje dotyczącą obecności podejrzanego ładunku pochodzącego z Iranu i przewożonego do innego państwa na pokładzie statku wyczarterowanego przez IRISL. Podczas inspekcji statku przeprowadzonej przez organy państwa, które zgłosiło fakty, stwierdzono, że ładunek zawierał sprzęt mający potencjał militarny. To samo państwo wskazało, że zatrzymało i wyładowało ładunek oraz umieściło go w magazynie.
- 120 Należy wskazać, że skarżące nie podnoszą żadnego argumentu w celu zakwestionowania faktów opisanych w sprawozdaniu komitetu ds. sankcji, to jest zatrzymania sprzętu wojskowego na pokładzie statków wyczarterowanych przez IRISL. Nie przedstawiają one żadnego argumentu ani żadnego dowodu mającego na celu wykazanie, że IRISL nie uczestniczył w tych trzech incydentach.
- 121 Skarżące ograniczają się do powołania na oświadczenie pochodzące od dyrektora generalnego i prezesa zarządu IRISL oraz na oświadczenie dyrektora generalnego działu żywności luzem IRISL, które mają wykazać, że IRISL nie naruszył rezolucji Rady Bezpieczeństwa.
- 122 Zgodnie z orzecznictwem działaniami Trybunału i Sądu rządzi zasada swobodnej oceny dowodów, a jedynym kryterium oceny wartości przedstawionych dowodów jest ich wiarygodność. Ponadto w celu oceny wartości dowodowej danego dokumentu należy sprawdzić prawdopodobieństwo informacji w nim zawartych oraz uwzględnić między innymi pochodzenie dokumentu, okoliczności jego sporządzenia, jego adresata i zastanowić się, czy w świetle jego treści wydaje się on rozsądny i wiarygodny (zob. podobnie wyrok z dnia 27 września 2012 r., Shell Petroleum i in./Komisja, T-343/06, EU:T:2012:478, pkt 161 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 123 Tymczasem skoro te dwa oświadczenia pochodzą od osób zatrudnionych przez IRISL od 1984 lub 1985 r. i pełniących obecnie funkcje kierownicze, ich świadectwa nie można uznać za odmienne i niezależne od świadectwa IRISL. Ponadto oświadczenia te zostały sporządzone na prośbę IRISL w związku z niniejszym postępowaniem i do niego są kierowane.
- 124 Należy zatem uznać, że oświadczenia te mają jedynie niewielką wartość dowodową.

- 125 Ponadto, jeżeli chodzi o treść tych oświadczeń, to z jednej strony wystarczy wskazać, że oświadczenie dyrektora generalnego działu żywności luzem IRISL nie zawiera żadnej informacji dotyczącej trzech incydentów, o których mowa w sprawozdaniu komitetu ds. sankcji.
- 126 Z drugiej strony dyrektor generalny IRISL, po pierwsze, twierdzi w swoim oświadczeniu, że jako przewoźnik IRISL nie wiedział, jakiego rodzaju ładunek był przewożony trzema statkami uczestniczącymi w incydentach, oraz że IRISL polegał na opisie ładunku sporządzonym przez załadowcę. Po drugie, wskazuje on, że nie istniał dowód, iż na pokładzie tych statków został ujawniony wrażliwy sprzęt jądrowy. Po trzecie, twierdzi on, że Narody Zjednoczone nie stwierdziły naruszenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa.
- 127 Twierdzenia te są identyczne z twierdzeniami skarżących podniesionymi w skardze.
- 128 Należy zauważyć, że argument, zgodnie z którym IRISL nie wiedział o zawartości ładunku transportowanego jego statkami, nie ma znaczenia dla sprawy. Wystarczające jest bowiem stwierdzenie, że nawet gdyby przyjąć, że IRISL nie wiedział, iż jego statkami przewożono broń lub sprzęt wojskowy, nie zmieniłoby to faktu, że okoliczności przedstawione w sprawozdaniu komitetu ds. sankcji wykazują, że działając jako czarterujący, IRISL „zajmował[...] się przekazywaniem z Iranu materiałów powiązanych z bronią”.
- 129 Ponadto, wbrew twierdzeniom skarżących, kryterium dotyczące nieprzestrzegania rezolucji 1747 nie wymaga, by incydenty uzasadniające jej zastosowanie miały związek z rozprzestrzenianiem broni jądrowej. Dla stosowania tego kryterium nie jest również konieczne, by osoba, której to kryterium dotyczy, była objęta sankcjami Rady Bezpieczeństwa.
- 130 Jeżeli chodzi o argument, w myśl którego Rada popełniła błąd w piśmie z dnia 27 listopada 2013 r., gdy wskazała, że IRISL należy do rządu irańskiego, nie ma on znaczenia dla sprawy, ponieważ ustalenie to nie wchodzi w zakres powodów, dla których nazwa IRISL została ponownie umieszczona w spornych wykazach.
- 131 Wreszcie, nie ma również znaczenia dla sprawy argument, zgodnie z którym Rada nie mogła w piśmie z dnia 27 listopada 2013 r. twierdzić, że istnieje ryzyko wykorzystania statków IRISL do transportowania zakazanych towarów z pogwałceniem rezolucji Rady Bezpieczeństwa, podczas gdy skarżące miały wykazać brak takiego ryzyka. Jak bowiem wskazują same skarżące, twierdzenie to nie wchodzi w skład uzasadnienia decyzji o ponownym umieszczeniu, które zasadza się na stwierdzeniu rzeczywistych naruszeń rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa. Twierdzenie to jest jedynie odpowiedzią Rady na uwagi IRISL przedstawione w ich piśmie z dnia 15 listopada 2013 r. Skarżące nie mogą więc utrzymywać, że Rada nie odniosła się do tych uwag i świadectw, które zostały jej przedłożone. Ponadto argument ten pozostaje w sprzeczności z zawartym w skardze twierdzeniem skarżących, w którym przyznają one, że takie ryzyko istniało, i wskazują, że IRISL podjął środki w celu jego uniknięcia.
- 132 W związku z tym należy stwierdzić, że Rada nie popełniła błędu, gdy uznała, że IRISL zajmował się przekazywaniem z Iranu materiałów powiązanych z bronią i że ponowne umieszczenie jego nazwy było uzasadnione na podstawie kryterium dotyczącego nieprzestrzegania rezolucji 1747.
- W odniesieniu do pozostałych skarżących
- 133 Tytułem wstępu skarżące podnoszą, że skoro ponowne umieszczenie nazwy IRISL było niezgodne z prawem, niezgodne z prawem jest również ponowne umieszczenie nazw pozostałych skarżących z powodu ich związku z IRISL.

- 134 W tej kwestii wystarczy stwierdzić, że skoro Rada nie popełniła błędu, ponownie umieszczając w wykazach nazwę IRISL, argument ten podlega oddaleniu.
- 135 Skarżące twierdzą, że Rada dopuściła się pewnej liczby błędów faktycznych co do powodów, dla których ponownie umieściła w wykazach nazwę każdej z pozostałych skarżących.
- 136 Po pierwsze, nazwy Khazar Sea Shipping Lines, IRISL Europe i Valfajr Shipping Line zostały umieszczone w spornych wykazach z tego powodu, że spółki te są własnością IRISL.
- 137 Wystarczy stwierdzić, iż skarżące nie przeczą, że te trzy podmioty są własnością IRISL.
- 138 Rada słusznie umieściła więc ich nazwy w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.
- 139 Po drugie, nazwy Qeshm Marine Services & Engineering i Marine Information Technology Development zostały umieszczone w spornych wykazach z tego powodu, że spółki te są kontrolowane przez IRISL.
- 140 Skarżące kwestionują powód dotyczący tych dwóch podmiotów, podnosząc jedynie, że podmioty te zmieniły nazwę handlową.
- 141 Wystarczy wskazać, że argument ten nie ma znaczenia dla sprawy. Sama zmiana nazwy handlowej tych dwóch podmiotów nie ma bowiem wpływu na kwestie własności kapitału ani na fakt, że są one spółkami zależnymi IRISL.
- 142 Rada słusznie umieściła więc ich nazwy w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.
- 143 Po trzecie, nazwy Hafize Darya Shipping i Safiran Payam Darya Shipping zostały ponownie umieszczone w spornych wykazach z tego powodu, że spółki te działają w imieniu IRISL, jako że przejęły one jako rzeczywisci właściciele pewną liczbę statków IRISL.
- 144 Skarżące podnoszą, że te dwa podmioty nie posiadają statków i że Rada oparła się na ogólnych twierdzeniach pochodzących ze źródeł, które nie są niezależne oraz nie wykazują, że podmioty te są właścicielami statków. Ponadto uważają one, że Rada nie wyjaśniła, co oznacza bycie „rzeczywistym właścicielem”, ani nie wykazała, że te dwa podmioty można tak zakwalifikować.
- 145 Należy przypomnieć, że w pismach z dnia 22 października 2013 r. przesłanych obu tym podmiotom Rada wskazała, że fakt, iż przejęły one jako rzeczywisci właściciele pewną liczbę statków IRISL, został potwierdzony sprawozdaniami z dnia 12 czerwca 2012 r. i 5 czerwca 2013 r. grupy ekspertów Narodów Zjednoczonych utworzonej rezolucją 1929 (2010) Rady Bezpieczeństwa. W pismach z dnia 27 listopada 2013 r. przesłanych obu tym podmiotom Rada uściśliła, iż sprawozdanie z dnia 12 czerwca 2012 r. wskazywało, że w następstwie rezolucji 1803 (2008) Rady Bezpieczeństwa IRISL rozpoczął przekazywanie statków powiązanych z nim spółkom Hafize Darya Shipping i Safiran Payam Darya Shipping oraz że IRISL i powiązane z nim spółki dokonywały licznych zmian dotyczących właścicieli zarejestrowanych i właścicieli rzeczywistych ich statków od roku 2008 do czasu przyjęcia rezolucji 1929 (2010). Rada dodała, że w sprawozdaniu z dnia 5 czerwca 2013 r. wskazano, iż statki, których rzeczywistymi właścicielami były IRISL, Hafize Darya Shipping i Safiran Payam Darya Shipping, nadal zmieniały nazwę, banderę i zarejestrowanego właściciela między kwietniem 2012 r. i kwietniem 2013 r.
- 146 Należy zauważyć, że sprawozdania z dnia 12 czerwca 2012 r. i 5 czerwca 2013 r. są dostępne w witrynie internetowej Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz że skarżące nie przeczą, iż się z nimi zapoznały.

- 147 W sprawozdaniu z dnia 12 czerwca 2012 r. opisany jest mechanizm przenoszenia własności statków IRISL na Hafize Darya Shipping i Safiran Payam Darya Shipping w następstwie przyjęcia rezolucji 1803 (2008) Rady Bezpieczeństwa, w której po raz pierwszy wymieniono IRISL. W sprawozdaniu tym wyjaśniono w szczególności, że niewielka liczba statków była zarejestrowana bezpośrednio na Hafize Darya Shipping i Safiran Payam Darya Shipping, gdyż ich statki były zarejestrowane na wiele różnych należących do nich spółek.
- 148 Wynika stąd wyraźnie, że za pomocą pojęcia „właściciela rzeczywistego”, użytego w odróżnieniu od „właściciela zarejestrowanego”, Rada wskazuje podmiot, który – nie będąc oficjalnie zarejestrowany jako właściciel statku – jest jego „właścicielem rzeczywistym” poprzez należącą do tego podmiotu spółkę, która jest zarejestrowanym właścicielem statku.
- 149 Tym samym skarżące nie mogą twierdzić, że pojęcie to nie jest jasne i że nie są one w stanie zrozumieć, w jakim zakresie można tak zakwalifikować Hafize Darya Shipping i Safiran Payam Darya Shipping.
- 150 Ponadto należy zauważyć, że skarżące nie wysuwają żadnego argumentu i nie przedkładają żadnego dowodu w celu podważenia okoliczności faktycznych przedstawionych w sprawozdaniach z dnia 12 czerwca 2012 r. i 5 czerwca 2013 r. Nie mogą one utrzymywać, że sprawozdania grupy ekspertów Narodów Zjednoczonych pochodzą ze źródeł, które nie są niezależne.
- 151 Rada słusznie więc umieściła nazwy Hafize Darya Shipping i Safiran Payam Darya Shipping w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.
- 152 Po czwarte, nazwa Rahbaran Omid Darya Ship Management została ponownie umieszczona w spornych wykazach z tego powodu, że spółka ta działa w imieniu IRISL i zapewnia mu istotne usługi, ponieważ obsługuje część statków należących do IRISL i nimi zarządza. Nazwa Hoopad Darya Shipping Agency została ponownie umieszczona w spornych wykazach z tego powodu, że spółka ta działa w imieniu IRISL, ponieważ zarządza obsługą terminali kontenerowych w Iranie i świadczy w imieniu IRISL usługi z zakresu personelu floty w Bandar Abbas.
- 153 Jeżeli chodzi o Rahbaran Omid Darya Ship Management, skarżące przyznają, że spółka ta świadczy pewne usługi w odniesieniu do pewnej liczby statków należących do IRISL, lecz zaprzeczają, by usługi te były „istotne”.
- 154 Jeżeli chodzi o Hoopad Darya Shipping Agency, skarżące przyznają, że spółka ta wykonuje czynności składowania dla statków należących do IRISL i że działa w imieniu IRISL, lecz kwestionują „istotność” tych usług.
- 155 Wystarczy stwierdzić, że – jeżeli chodzi o Rahbaran Omid Darya Ship Management i Hoopad Darya Shipping Agency – skarżące bądź nie zaprzeczają, bądź wyraźnie przyznają, że podmioty te działają w imieniu IRISL.
- 156 Okoliczność, że podmioty te działają w imieniu IRISL, jest wystarczającym powodem uzasadniającym ponowne umieszczenie ich nazw w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.
- 157 W związku z tym argumenty zmierzające do zakwestionowania „istotności” usług zapewnianych IRISL przez te podmioty nie mają znaczenia dla sprawy, a zwłaszcza w odniesieniu do Hoopad Darya Shipping Agency, w przypadku której zapewnianie istotnych usług nie stanowi powodu umieszczenia jej nazwy w spornych wykazach.

- 158 Co się tyczy twierdzenia skarżących, że te dwa podmioty zmieniły nazwę handlową, to nie wyjaśniają one, w jakiej mierze informacja ta miałaby mieć znaczenie dla podważenia powodów, na których Rada oparła się, umieszczając ich nazwy w spornych wykazach.
- 159 Rada słusznie umieściła więc nazwy Rahbaran Omid Darya Ship Management i Hoopad Darya Shipping Agency w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.
- 160 Po piąte, nazwa Irano Misr Shipping została ponownie umieszczona w spornych wykazach z tego powodu, że spółka ta zapewnia IRISL istotne usługi jako jego przedstawiciel w Egipcie.
- 161 Skarżące wskazują, że Irano Misr Shipping działa jako przedstawiciel IRISL w Egipcie i świadczy na jego rzecz pewne usługi, lecz zaprzeczają, by usługi te były „istotne”.
- 162 W tej kwestii wystarczy stwierdzić, że jako przedstawiciel IRISL w Egipcie podmiot ten wykonuje czynności niezbędne dla wykonywania działalności transportowej przez IRISL w tym kraju. Skarżące nie mogą więc zaprzeczyć, że w ramach swej działalności podmiot ten zapewnia IRISL istotne usługi.
- 163 Zresztą w odpowiedzi na postawione przez Sąd pytanie na piśmie skarżące podały, że usługi zapewniane IRISL przez ten podmiot obejmują w szczególności zmiany załogi, cumowanie statków lub wystawianie konosamentów, czyli usługi istotne dla działalności spółki transportu morskiego.
- 164 Rada słusznie umieściła więc nazwę Irano Misr Shipping w spornych wykazach na podstawie kryteriów dotyczących podmiotów powiązanych z IRISL.
- 165 Z powyższych rozważań wynika, że zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia prawa do obrony

- 166 Skarżące zauważają, że Rada powiadomiła je w niniejszej sprawie o zamiarze ponownego umieszczenia ich nazw oraz o powodach, na których się opierała, wyznaczając im krótki termin do przedstawienia uwag. Twierdzą jednak, że Rada naruszyła ich prawo do obrony.
- 167 Przede wszystkim w ich przekonaniu Rada wskazała informacje i dowody, na których się oparła, dopiero po przyjęciu decyzji o ponownym umieszczeniu, w związku z czym było już zbyt późno, by skarżące przedstawiły uwagi i by Rada mogła je uwzględnić. Następnie podnoszą, że Rada nie wskazała, na jakiej podstawie uzasadnione było ponowne umieszczenie nazw skarżących w spornych wykazach w listopadzie 2013 r., i nie uwzględniła ich uwag ani nie wyjaśniła powodów ich odrzucenia. Skarżące dodają, że okoliczność, iż ich uwagi nie figurują wśród dokumentów, które Rada zbadała w celu uzasadnienia swojej decyzji o ponownym umieszczeniu, świadczy o tym, że nie wzięła ich pod uwagę. Wreszcie, twierdzą one, że skoro Rada przedstawiła przyczyny ponownego umieszczenia nazwy IRISL dopiero w piśmie z dnia 27 listopada 2013 r., czyli po przyjęciu decyzji 2013/685 i rozporządzenia wykonawczego nr 1203/2013, przyczyny te nie są istotne. Rada powinna była umożliwić IRISL przedstawienie uwag w przedmiocie twierdzeń zawartych w tym piśmie i powinna była włączyć te uwagi do uzasadnienia ponownego umieszczenia jego nazwy w spornych wykazach zawartych w decyzji 2013/685 i w rozporządzeniu wykonawczym nr 1203/2013.
- 168 Przede wszystkim należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem poszanowanie prawa do obrony, a w szczególności prawa do bycia wysłuchanym w toku każdego postępowania wszczętego w stosunku do danego podmiotu, które to postępowanie może się zakończyć wydaniem aktu niekorzystnego dla tego podmiotu, stanowi podstawową zasadę prawa Unii i powinno być

zagwarantowane nawet wtedy, gdy brak jest jakichkolwiek uregulowań dotyczących trybu danego postępowania (zob. wyrok z dnia 14 października 2009 r., Bank Melli Iran/Rada, T-390/08, EU:T:2009:401, pkt 91 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 169 Z jednej strony zasada poszanowania prawa do obrony wymaga, żeby dowody obciążające zainteresowany podmiot, uwzględnione w celu uzasadnienia niekorzystnego dla niego aktu, zostały podane do jego wiadomości. Z drugiej strony należy umożliwić mu skuteczne przedstawienie swojego punktu widzenia w odniesieniu do tych dowodów (zob. wyrok z dnia 6 września 2013 r., Bank Melli Iran/Rada, T-35/10 i T-7/11, EU:T:2013:397, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 170 Następnie należy zauważyć, że przyjmując decyzję, na mocy której nazwisko osoby lub nazwę podmiotu pozostawia się w wykazie osób lub podmiotów objętych środkami ograniczającymi, Rada powinna przestrzegać prawa tej osoby lub tego podmiotu do wypowiedzenia się przed jej przyjęciem, jeżeli w decyzji, na mocy której nazwisko tej osoby lub nazwa tego podmiotu są pozostawiane w wykazie, powołano się na nowe okoliczności, to jest okoliczności, które nie widniały w pierwotnej decyzji, na mocy której nazwisko tej osoby lub nazwa tego podmiotu zostały umieszczone w tym wykazie (wyrok z dnia 18 czerwca 2015 r., Ipatau/Rada, C-535/14 P, EU:C:2015:407, pkt 26).
- 171 W tej kwestii zauważyć trzeba, że w przypadku gdy zostały przekazane informacje wystarczająco dokładne i umożliwiające zainteresowanemu podmiotowi przedstawienie w odpowiedni sposób jego stanowiska na temat okoliczności obciążających uwzględnionych przez Radę, zasada poszanowania prawa do obrony nie obejmuje obowiązku, by instytucja ta z własnej inicjatywy udzieliła dostępu do dokumentów znajdujących się w jej aktach. Rada ma obowiązek udostępnić wszystkie dokumenty administracyjne, dotyczące danego środka – o ile nie są one poufne – dopiero na wniosek zainteresowanej strony (zob. wyrok z dnia 6 września 2013 r., Bank Melli Iran/Rada, T-35/10 i T-7/11, EU:T:2013:397, pkt 84 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 172 Wreszcie, jeżeli chodzi o zasadę skutecznej ochrony sądowej, należy przypomnieć, że zasada ta stanowi ogólną zasadę prawa Unii, wyrażoną obecnie w art. 47 karty praw podstawowych. Zasada ta oznacza, że organ Unii, który wydaje akt powodujący nałożenie środków ograniczających na osobę lub podmiot, informuje je o powodach wydania owego aktu w miarę możliwości albo w chwili jego przyjmowania, albo przynajmniej jak najszybciej po jego przyjęciu, w celu umożliwienia im skorzystania w terminie z prawa do wniesienia skargi (zob. podobnie wyrok z dnia 16 listopada 2011 r., Bank Melli Iran/Rada, C-548/09 P, EU:C:2011:735, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 173 W niniejszej sprawie należy przypomnieć, że pismami datowanymi na dzień 22 lub 30 października 2013 r. Rada poinformowała skarżące o powodach, dla których zamierzała ponownie umieścić ich nazwy w spornych wykazach, jak również o faktach, które jej zdaniem uzasadniały, że każda z nich spełnia kryteria, o których mowa w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413 i w art. 23 ust. 2 lit. b) i e) rozporządzenia nr 267/2012 (zob. pkt 13 i 14 powyżej).
- 174 W pismach tych, wbrew twierdzeniom skarżących, Rada poinformowała skarżące o powodach i podstawie prawnej ponownego umieszczenia ich nazw w spornych wykazach przed przyjęciem decyzji 2013/685 i rozporządzenia wykonawczego nr 1203/2013. W pismach tych Rada wyznaczyła im również termin do przedstawienia uwag.
- 175 Ponadto należy zauważyć, jak uczyniły to skarżące, że ponowne umieszczenie ich nazw w spornych wykazach opierało się na tych samych okolicznościach faktycznych, które uzasadniały pierwsze umieszczenie, a mianowicie, w odniesieniu do IRISL, na trzech incydentach związanych z transportowaniem sprzętu wojskowego, a w odniesieniu do pozostałych skarżących – na ich związkach z IRISL.

- 176 W pismach datowanych na dzień 15 lub 19 listopada 2013 r. (zob. pkt 15, 16 powyżej) skarżące szczegółowo przedstawiły swoje uwagi w przedmiocie okoliczności faktycznych, na które powołała się Rada. Miały one zatem możliwość skutecznie przedstawić swój punkt widzenia w odniesieniu do dowodów, które przeciwko nim uwzględniła Rada.
- 177 Pismami z dnia 27 listopada 2013 r. Rada w sposób konkretny odpowiedziała na uwagi skarżących i odrzuciła ich twierdzenia. Skarżące niesłusznie zatem podnoszą, że Rada nie wzięła ich uwag pod rozwagę ani nie wyjaśniła powodów, dla których je odrzuciła.
- 178 Skarżące również niesłusznie twierdzą, że skoro ich uwagi nie figurują w aktach Rady, oznacza to, że Rada nie wzięła ich pod uwagę, przyjmując decyzję o ponownym umieszczeniu. Oprócz informacji i dowodów, którymi Rada dysponowała przeciwko skarżącym dla potrzeb uzasadnienia decyzji o ponownym umieszczeniu i które znajdowały się w jej aktach, w pismach z dnia 27 listopada 2013 r. wyjaśniła im ona bowiem, dlaczego ich uwagi nie podważają tych decyzji.
- 179 Ponadto, wbrew twierdzeniom skarżących, pisma Rady z dnia 27 listopada 2013 r. nie zawierają nowych powodów na poparcie decyzji o ponownym umieszczeniu ich nazw w spornych wykazach, innych niż te, które figurowały w pismach datowanych na dzień 22 lub 30 października 2013 r. i które zostały podane do wiadomości przed decyzją o ponownym umieszczeniu w tych wykazach. Wyjaśnienia udzielone przez Radę w odpowiedzi na uwagi skarżących nie mogą być traktowane na równi z nowymi powodami uzasadniającymi umieszczenie.
- 180 Wreszcie, należy wskazać, że w pismach z dnia 27 listopada 2013 r. Rada przekazała skarżącym, w odpowiedzi na ich wniosek o udzielenie dostępu do akt, dokumenty, na których oparła się w celu ponownego umieszczenia ich nazw w spornych wykazach (zob. pkt 21, 22 powyżej). Zgodnie z orzecnictwem przytoczonym w pkt 171 powyżej Rada nie miała obowiązku przekazania im tych dokumentów z własnej inicjatywy przed przyjęciem decyzji o ponownym umieszczeniu.
- 181 Z powyższych rozważań wynika, że Rada nie naruszyła praw skarżących do obrony i że zarzut trzeci należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia zasad ochrony uzasadnionych oczekiwań, pewności prawa, powagi rzeczy osądzonej, zasady ne bis in idem i zasady niedyskryminacji

- 182 Skarżące podnoszą, że w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), miały one prawo oczekiwać, iż ich nazwy nie zostaną ponownie umieszczone w spornych wykazach wobec braku nowych twierdzeń lub dowodów ze strony Rady. Twierdzą one, że ponownie umieszczając ich nazwy w tych wykazach, Rada naruszyła zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, pewności prawa, powagi rzeczy osądzonej, zasadę ne bis in idem, a także zasadę niedyskryminacji.

– W przedmiocie naruszenia zasady powagi rzeczy osądzonej

- 183 Należy przypomnieć, że z utrwalonego orzecnictwa wynika, iż wydane przez sądy Unii wyroki stwierdzające nieważność, gdy tylko staną się prawomocne, nabierają bezwzględnej powagi rzeczy osądzonej. Nie tylko obejmuje ona sentencję wyroku w stwierdzającego nieważność, lecz także rozciąga się na uzasadnienie, które stanowi niezbędne wsparcie sentencji i którego w związku z tym nie można od niej oddzielić (zob. wyrok z dnia 5 września 2014 r., Éditions Odile Jacob/Komisja, T-471/11, EU:T:2014:739, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo). Wyrok stwierdzający nieważność oznacza zatem, że autor aktu, którego nieważność stwierdzono, przyjmie nowy akt w poszanowaniu nie tylko sentencji wyroku, lecz także uzasadnienia, które do niego doprowadziło i które stanowi jego

niezbędne wsparcie, dbając w ten sposób o to, aby nowy akt nie był dotknięty takimi samymi nieprawidłowościami jak te ustalone w wyroku stwierdzającym nieważność aktu (zob. podobnie wyrok z dnia 6 marca 2003 r., Interporc/Komisja, C-41/00 P, EU:C:2003:125, pkt 29, 30).

- 184 Powaga rzeczy osądzonej wyroku obejmuje jednak jedynie okoliczności faktyczne i prawne, które zostały rozstrzygnięte w sposób rzeczywisty lub nieunikniony (wyrok z dnia 19 lutego 1991 r., Włochy/Komisja, C-281/89, EU:C:1991:59, pkt 14). Tym samym art. 266 TFUE zobowiązuje instytucję będącą autorem aktu, którego nieważność stwierdzono, jedynie w takim stopniu, w jakim jest to konieczne do zapewnienia wykonania wyroku stwierdzającego nieważność. Ponadto autor aktu może w nowej decyzji wskazać uzasadnienie inne niż to, na którym oparł swoją pierwszą decyzję (zob. podobnie wyrok z dnia 6 marca 2003 r., Interporc/Komisja, C-41/00 P, EU:C:2003:125, pkt 28–32).
- 185 Należy zauważyć, że wyrok z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), nie podważył prawdziwości zachowań zarzucanych IRISL, to jest trzech incydentów z jego udziałem, dotyczących transportu sprzętu wojskowego z naruszeniem pkt 5 rezolucji 1747 (2007) Rady Bezpieczeństwa, ani dowodów na te zachowania. Sąd stwierdził jedynie, że zachowania te z jednej strony nie wystarczały, by uzasadnić umieszczenie nazwy IRISL w spornych wykazach na podstawie kryterium obejmującego osoby, które pomagały danej osobie w naruszaniu postanowień określonej rezolucji Rady Bezpieczeństwa, a z drugiej strony nie stanowiły one wspierania rozprzestrzeniania broni jądrowej w rozumieniu kryterium dotyczącego osób wspierających działalność jądrową Iranu.
- 186 Tymczasem kryterium, na podstawie którego nazwa IRISL została ponownie umieszczona w spornych wykazach decyzją 2013/685 i rozporządzeniem wykonawczym nr 1203/2012, różni się od tych, które zostały zastosowane przez Radę w aktach, których nieważność została stwierdzona wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453). Wbrew twierdzeniom skarżących Rada, opierając się na nowym, przyjętym zgodnie z prawem kryterium uzasadniającym zastosowanie wobec nich środków ograniczających, nie dopuściła się więc obejścia tego wyroku.
- 187 Jeżeli chodzi o argument skarżących, zgodnie z którym Rada nie mogła opierać się na tych samych twierdzeniach i dowodach, które uzasadniały pierwsze umieszczenie ich nazw w spornych wykazach, wystarczy stwierdzić, że w wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), Sąd nie wypowiedział się w kwestii, czy te twierdzenia i dowody mogą uzasadniać umieszczenie nazwy IRISL na podstawie nowego kryterium wprowadzonego decyzją 2013/497 i rozporządzeniem nr 971/2013.
- 188 Wreszcie, jeżeli chodzi o skarżące inne niż IRISL, Sąd zwyczajnie stwierdził w pkt 77 tego wyroku, że okoliczność, iż rzeczywiście należały one do IRISL lub były przez niego kontrolowane, lub działały w jego imieniu, nie uzasadniała przyjęcia i utrzymania skierowanych przeciwko nim środków ograniczających, skoro nie zostało w sposób skuteczny uznane, że IRISL wspierał rozprzestrzenianie broni jądrowej.
- 189 Z powyższych rozważań wynika zatem, że z wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), nie sposób wywieść, iż stał on na przeszkodzie ponownemu umieszczeniu przez Radę nazwy IRISL w spornych wykazach z powodu innego niż ten, który został zbadany w tym wyroku. Dotyczy to również pozostałych skarżących, których ponowne umieszczenie w wykazach wiąże się z umieszczeniem w nich IRISL.
- 190 Zarzut oparty na naruszeniu zasady powagi rzeczy osądzonej należy zatem oddalić.

– Naruszenie zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz pewności prawa

- 191 Należy przypomnieć, że prawo do powoływania się na zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań przysługuje każdemu podmiotowi prawa, w którym instytucja Unii wzbudziła nadzieje znajdujące poparcie w udzielanych mu przez nią precyzyjnych zapewnieniach. Jeżeli jednak rozważny i przezorny przedsiębiorca jest w stanie przewidzieć wydanie przepisu prawa Unii mogącego wpłynąć na jego interesy, nie może on powoływać się na tę zasadę w razie wydania takich przepisów (wyroki: z dnia 22 czerwca 2006 r., Belgia i Forum 187/Komisja, C-182/03 i C-217/03, EU:C:2006:416, pkt 147; z dnia 17 września 2009 r., Komisja/Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, pkt 84; z dnia 16 grudnia 2010 r., Kahla Thüringen Porzellan/Komisja, C-537/08 P, EU:C:2010:769, pkt 63).
- 192 Zresztą, jeżeli chodzi o zasadę pewności prawa, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada ta oznacza, że prawodawstwo Unii jest pewne, a jego stosowanie jest przewidywalne dla jednostek (wyroki: z dnia 22 czerwca 2006 r., Belgia i Forum 187/Komisja, C-182/03 i C-217/03, EU:C:2006:416, pkt 69; z dnia 14 października 2010 r., Nuova Agricast i Cofra/Komisja, C-67/09 P, EU:C:2010:607, pkt 77).
- 193 W niniejszej sprawie należy przypomnieć, że jak wynika z pkt 189 powyżej, Rada mogła w związku z wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), zdecydować o ponownym umieszczeniu nazw skarżących w spornych wykazach. W pkt 81–83 tego wyroku Sąd utrzymał w mocy skutki decyzji i rozporządzenia, na mocy których nazwy skarżących zostały pierwotnie umieszczone w spornych wykazach do chwili upływu terminu do wniesienia odwołania, by umożliwić Radzie naprawienie stwierdzonych naruszeń poprzez przyjęcie, w razie potrzeby, nowych środków ograniczających względem skarżących.
- 194 Podkreślona przez skarżące okoliczność, że Rada nie wniosła odwołania od wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), nie mogła wzbudzić w nich uzasadnionych nadziei, że ich nazwy nie zostaną ponownie umieszczone w spornych wykazach. Niewniesienie odwołania od tego wyroku nie mogło bowiem w żaden sposób być interpretowane jako rezygnacja Rady z ponownego umieszczenia nazw skarżących w tych wykazach, tym bardziej że w pkt 64 tego wyroku Sąd wyraźnie wskazał, iż – jako prawodawca – Rada jest uprawniona do poszerzenia zakresu przypadków, w których można przyjąć środki ograniczające.
- 195 Wynika stąd, że skarżące nie mogły wywodzić z wyroku z dnia 16 września 2013 r., IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453), zapewnienia, że ich nazwy nie zostaną ponownie umieszczone w spornych wykazach na podstawie kryteriów innych niż te, które stanowiły podstawę ich pierwszego umieszczenia.
- 196 Tym samym zarzut szczegółowy dotyczący naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz pewności prawa należy oddalić.

– W przedmiocie naruszenia zasady ne bis in idem

- 197 Zasada ne bis in idem, będąca podstawową zasadą prawa Unii, której przestrzeganie zapewnia sąd i która zakazuje karania więcej niż raz tej samej osoby za to samo bezprawne zachowanie w celu ochrony tego samego dobra prawnego (zob. podobnie wyrok z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, pkt 338), ma zastosowanie w przypadku kar za bezprawne zachowanie (wyrok z dnia 27 września 2012 r., Włochy/Komisja, T-257/10, niepublikowany, EU:T:2012:504, pkt 41).
- 198 Wystarczy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem środki ograniczające w postaci zamrożenia środków finansowych nie mają charakteru prawnokarnego (zob. podobnie wyroki: z dnia 11 lipca 2007 r., Sison/Rada, T-47/03, niepublikowany, EU:T:2007:207, pkt 101; z dnia 7 grudnia 2010 r., Fahas/Rada, T-49/07, EU:T:2010:499, pkt 67). Skoro bowiem aktywa zainteresowanych nie

uległy przypadkowi jako dochody z przestępstwa, lecz zostały zamrożone tytułem zabezpieczenia, środki te nie stanowią sankcji karnej i nie wiążą się ponadto z żadnym oskarżeniem o charakterze karnym (wyroki: z dnia 11 lipca 2007 r., *Sison/Rada*, T-47/03, niepublikowany, EU:T:2007:207, pkt 101; z dnia 9 grudnia 2014 r., *Peftiev/Rada*, T-441/11, niepublikowany, EU:T:2014:1041, pkt 87).

199 Tym samym skarżące nie mogą powoływać się na naruszenie tej zasady i rozpatrywany zarzut szczegółowy należy oddalić.

– W przedmiocie naruszenia zasady niedyskryminacji

200 Zgodnie z orzecznictwem zasada równego traktowania, która stanowi podstawową zasadę prawa, zabrania traktowania porównywalnych sytuacji w sposób odmienny lub traktowania odmiennych sytuacji w jednakowy sposób, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (wyrok z dnia 14 października 2009 r., *Bank Melli Iran/Rada*, T-390/08, EU:T:2009:401, pkt 56).

201 Wystarczy zauważyć, że skarżące nie podnoszą żadnego argumentu, który mógłby wykazać naruszenie tej zasady przez Radę, w związku z czym zarzut ten należy odrzucić jako niedopuszczalny.

202 Z powyższego wynika, że zarzut czwarty należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu piątego, dotyczącego naruszenia praw podstawowych, w szczególności prawa własności i prawa do poszanowania dobrego imienia, oraz naruszenia zasady proporcjonalności

203 Skarżące podnoszą, że ponowne umieszczenie ich nazw w spornych wykazach w sposób nieuzasadniony i nieproporcjonalny narusza ich prawa podstawowe, w szczególności ich prawo własności i prawo do poszanowania ich dobrego imienia. Ponowne umieszczenie ich nazw w spornych wykazach decyzją 2013/685 oraz rozporządzeniem wykonawczym nr 1203/2013 daje ich zdaniem do zrozumienia, że wspierają one rozprzestrzenianie broni jądrowej lub mają z takim wspieraniem związku, wbrew temu, co orzekł Sąd w wyroku z dnia 16 września 2013 r., *IRISL* (T-489/10, EU:T:2013:453). W decyzji 2013/685 oraz w rozporządzeniu wykonawczym nr 1203/2013 Rada nie sprecyzowała, w jaki sposób decyzja o ponownym umieszczeniu ich nazw miałyby być uzasadniona zgodnym z prawem celem i proporcjonalna do tego celu. Decyzja 2013/685 oraz rozporządzenie wykonawcze nr 1203/2013, jak twierdzą skarżące, odwołują się do incydentów, które miały miejsce w 2009 r., bez związku z celem polegającym na położeniu kresu irańskiemu programowi jądrowemu, i nie wskazują aktualnej przyczyny uzasadniającej decyzję o ponownym umieszczeniu.

204 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem prawa podstawowe przywołane przez skarżące, to jest prawo własności i prawo do poszanowania dobrego imienia, nie korzystają w prawie Unii z ochrony bezwzględnej. Wobec tego wykonywanie tych praw może zostać poddane ograniczeniom, pod warunkiem że ograniczenia te rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego realizowanym przez Unię i nie stanowią, w stosunku do swego celu, ingerencji niewspółmiernej i niemożliwej do przyjęcia, która naruszałaby istotę praw w ten sposób gwarantowanych (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 121; z dnia 25 czerwca 2015 r., *Iranian Offshore Engineering & Construction/Rada*, T-95/14, EU:T:2015:433, pkt 59).

205 Ponadto z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zasada proporcjonalności zalicza się do podstawowych zasad prawa Unii i wymaga, by środki wynikające z zastosowania przepisu prawa Unii były odpowiednie do realizacji zgodnego z prawem celu zamierzonego przez dane regulacje i nie wykraczały poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia (wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 122; z dnia 25 czerwca 2015 r., *Iranian Offshore Engineering & Construction/Rada*, T-95/14, EU:T:2015:433, pkt 60).

- 206 Prawdą jest oczywiście, że prawa skarżących zostały w pewnym stopniu ograniczone środkami ograniczającymi, które zostały wobec nich zastosowane, ponieważ skarżące nie mogą między innymi dysponować swoimi środkami finansowymi znajdującymi się na terytorium Unii lub będącymi w posiadaniu jej obywateli ani dokonywać transferów tych środków na terytorium Unii, z wyjątkiem sytuacji, gdy uzyskają specjalne zezwolenie. Środki zastosowane wobec skarżących mogą też wzbudzać ewentualnie pewną nieufność lub podejrzliwość w stosunku do nich ze strony ich partnerów lub klientów.
- 207 Jednak, po pierwsze, z pkt 65–77 powyżej wynika, że kryteria zastosowane przez Radę są zgodne z celem decyzji 2010/413 i rozporządzenia nr 267/2012, polegającym na zwalczaniu rozprzestrzeniania broni jądrowej, a z pkt 116–164 powyżej – że Rada słusznie zdecydowała o ponownym umieszczeniu nazw skarżących w spornych wykazach na podstawie rzeczonych kryteriów. W związku z tym wynikające z tego ponownego umieszczenia ograniczenia praw skarżących należy uznać za uzasadnione.
- 208 Po drugie, niedogodności odczuwane przez skarżące wskutek ponownego umieszczenia ich nazw w spornych wykazach nie są nadmierne w odniesieniu do celu polegającego na utrzymaniu pokoju międzynarodowego i bezpieczeństwa międzynarodowego, przyświecającego decyzji 2013/685 oraz rozporządzeniu wykonawczemu nr 1203/2013.
- 209 Wreszcie, należy zauważyć, że Rada nie czyni skarżącym zarzutu, iż one same są zaangażowane w rozprzestrzenianie broni jądrowej. Nie są więc one osobiście kojarzone z zachowaniami stwarzającymi zagrożenie dla pokoju międzynarodowego i bezpieczeństwa międzynarodowego, i z tego powodu w mniejszym stopniu wzbudzają one podejrzliwość.
- 210 Z powyższego wynika, że ponowne umieszczenie nazw skarżących w spornych wykazach nie narusza w sposób nieproporcjonalny ich prawa własności i prawa do poszanowania dobrego imienia.
- 211 W związku z tym należy oddalić zarzut piąty.
- 212 Z całości powyższych rozważań wynika, że skargę w sprawie T-87/14 należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 213 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- 214 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.
- 215 Ponieważ skarżące przegrały sprawę, należy obciążyć je ich własnymi kosztami, jak również kosztami poniesionymi przez Radę, zgodnie z jej żądaniem.
- 216 Komisja pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (pierwsza izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Skargi zostają w części odrzucone, a w części oddalone.**
- 2) **Islamic Republic of Iran Shipping Lines oraz pozostałe skarżące, których nazwy wymieniono w załączniku, pokrywają oprócz własnych kosztów koszty poniesione przez Radę Unii Europejskiej.**
- 3) **Komisja Europejska pokrywa własne koszty.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 17 lutego 2017 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności powstania sporu	2
Postępowanie i żądania stron	6
Co do prawa.....	7
1. W sprawie T-14/14	7
W przedmiocie żądania stwierdzenia częściowej nieważności decyzji 2013/497	7
W przedmiocie żądania stwierdzenia częściowej nieważności rozporządzenia nr 971/2013	8
2. W sprawie T-87/14	10
W przedmiocie zarzutu niezgodności z prawem	10
W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego braku podstawy prawnej	11
– W odniesieniu do IRISL	11
– W odniesieniu do pozostałych skarżących	13
W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia uzasadnionych oczekiwań skarżących oraz zasad pewności prawa, ne bis in idem i powagi rzeczy osądzonej	13
W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego nadużycia władzy	15
W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia prawa do obrony	15
W przedmiocie zarzutu piątego, dotyczącego naruszenia praw podstawowych, w szczególności prawa własności i prawa do dobrego imienia	16
W przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności decyzji 2013/685 i rozporządzenia nr 1203/2013 w zakresie, w jakim akty te dotyczą skarżących	16
W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego braku podstawy prawnej	16
W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego oczywistych błędów w ocenie popełnionych przez Radę	
– W odniesieniu do IRISL	17
– W odniesieniu do pozostałych skarżących	19
W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia prawa do obrony	22
W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia zasad ochrony uzasadnionych oczekiwań, pewności prawa, powagi rzeczy osądzonej, zasady ne bis in idem i zasady niedyskryminacji	24
– W przedmiocie naruszenia zasady powagi rzeczy osądzonej	24

– Naruszenie zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz pewności prawa	26
– W przedmiocie naruszenia zasady ne bis in idem	26
– W przedmiocie naruszenia zasady niedyskryminacji	27
W przedmiocie zarzutu piątego, dotyczącego naruszenia praw podstawowych, w szczególności prawa własności i prawa do poszanowania dobrego imienia, oraz naruszenia zasady proporcjonalności.....	27
W przedmiocie kosztów	28

Załącznik

Hafize Darya Shipping Co., z siedzibą w Teheranie (Iran),

Khazar Sea Shipping Lines Co., z siedzibą w Anzali Free Zone (Iran),

IRISL Europe GmbH, z siedzibą w Hamburgu (Niemcy),

Qeshm Marine Services & Engineering Co., z siedzibą w Keszem (Iran),

Irano Misr Shipping Co., z siedzibą w Teheranie,

Safirán Payam Darya Shipping Co., z siedzibą w Teheranie,

Marine Information Technology Development Co., z siedzibą w Teheranie,

Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., z siedzibą w Teheranie,

Hoopad Darya Shipping Agency, z siedzibą w Teheranie,

Valfajr Shipping Co., z siedzibą w Teheranie.